

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
CARL OTTO LENZ

της 16ης Μαρτίου 1994 *

*Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,*

λεπτομερέστερες διευκρινίσεις ως προς το ζήτημα σε ποιον ανήκουν τα μερίδια της εταιρίας αυτής.

A — Εισαγωγή

1. Η παρούσα διαδικασία αφορά προσφυγή ασκηθείσα κατά το άρθρο 173 της Συνθήκης ΕΚ κατά του κανονισμού (ΕΟΚ) 3433/91 του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 1991, για την επιβολή οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ στις εισαγωγές αναπτήρων τσέπης, με πυρόλιθο αερίου, που δεν ξαναγεμίζουν, καταγωγής Ιαπωνίας, Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, Δημοκρατίας της Κορέας και Ταϊλάνδης, και για την οριστική είσπραξη του προσωρινού δασμού αντιντάμπινγκ¹.

Ως προς την προσφεύγουσα

2. Η προσφεύγουσα, η Gao Yao (XK) Hua Fa Industrial Company Ltd [στο εξής: Gao Hao (HK)], είναι μια εταιρία περιορισμένης ευθύνης που ιδρύθηκε το 1987 στο Χονγκ Κονγκ, όπου έχει και την έδρα της. Στην απάντησή της επί της αντικρούσεως του καθού, η προσφεύγουσα προβαίνει σε

Σύμφωνα με τις διευκρινίσεις αυτές, δύο μετοχές ανήκουν σε φυσικά πρόσωπα από το Χονγκ Κονγκ. Τις υπόλοιπες 49 998 μετοχές έχει μια εταιρία κινεζικού δικαίου ονόματι Gao Yao [στο εξής: Gao Yao (Κίνα)]. Η επιχείρηση Gao Yao (Κίνα) είναι μια επιχείρηση υπό μορφή συμπράξεως στην οποία συμμετέχουν δύο εταίροι με ποσοστό συμμετοχής 50 % καθένας, συγκεκριμένα δε η εταιρία κινεζικού δικαίου Gao Yao Xian Hua Fa Factory of Machinery Guang Dong Sheng και η εταιρία Mikosa Trading Company Ltd, μια εταιρία που έχει συσταθεί κατά το δίκαιο του Χονγκ Κονγκ. Η τελευταία αυτή εταιρία ανήκει σε τέσσερα φυσικά πρόσωπα που είναι πολίτες του Χονγκ Κονγκ. Δύο από αυτούς τους εταίρους (με ποσοστό συμμετοχής 20 % και 34 % αντιστοίχως στο κεφάλαιο της Mikosa) είναι τα αμέσως προαναφερθέντα φυσικά πρόσωπα στα οποία ανήκουν οι δύο μετοχές της προσφεύγουσας.

Όπως θα καταδειχθεί κατωτέρω, η ταυτότητα της προσφεύγουσας και ιδίως η σχέση της με την Gao Yao (Κίνα) είχε δώσει αφορμή για ορισμένες παρανοήσεις και ασάφειες πριν από τις διευκρινίσεις που περιέχονται στο υπόμνημα απαντήσεως. Κατά συνέπεια, θα αναφερόμαι μερικές φορές στη συνέχεια, κατά την έκθεση του

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γερμανική.
1 — ΕΕ L 326, σ. 1.

ιστορικού της διαφοράς και της διαδικασίας, γενικώς στην Gao Yao.

Διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής και του Συμβουλίου

3. Τον Νοέμβριο του 1989 υποβλήθηκε από τη Fédération européenne des fabricants de briquets (ευρωπαϊκή ομοσπονδία κατασκευαστών αναπτήρων) αίτηση για την κίνηση διαδικασίας αντιντάμπινγκ σε σχέση με εισαγωγές αναπτήρων τσέπης με πυρόλιθο αερίου, που δεν ξαναγεμίζουν, καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας και άλλων χωρών της Άπω Ανατολής. Στην αίτηση αναφερόταν ιδίως ως Κινέζος κατασκευαστής η Gao Yao.

4. Στις 7 Απριλίου 1990, η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι κίνησε τη διαδικασία αντιντάμπινγκ αναφορικά με τα εν λόγω προϊόντα βάσει του κανονισμού (ΕΟΚ) 2423/88 του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 1988, για την άμυνα κατά των εισαγωγών που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ ή επιδοτήσεων από χώρες μη μέλη της Κοινότητας³. Συγχρόως, ζητήθηκε από τα ενδιαφερόμενα μέρη να διατυπώσουν τις απόψεις τους, απαντώντας ιδίως σε σχετικό ερωτηματολόγιο. Ένα από τα ερωτηματολόγια αυτά στάλθηκε στην Gao Yao σε μια διεύθυνση στην Κίνα.

Στην ανακοίνωση αναφερόταν ότι η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας δεν έχει οικονομία αγοράς και, επομένως, έπρεπε να οριστεί μία ανάλογη χώρα. Στην καταγγελία του συνδέσμου των κατασκευαστών της Κοινότητας προτάθηκε εν προκειμένω η Κορέα⁴.

Για την κατανόηση του ιστορικού της υποθέσεως της παρούσας διαδικασίας δεν νομίζω ότι στερείται σημασίας να τονιστεί ότι κατά τις διαπιστώσεις της Επιτροπής το μεγαλύτερο μέρος της κοινοτικής παραγωγής των εν λόγω εμπορευμάτων πραγματοποιείται από δύο κατασκευαστές, την BIC SA και τη Swedish Match SA².

5. Στις 25 Μαΐου 1990, η Gao Yao απέστειλε στην Επιτροπή την απάντησή της στο ερωτηματολόγιο. Εν προκειμένω, δηλώθηκε ως επωνυμία της επιχειρήσεως η Gao Yao (XK) Hua Fa Industrial Co. Ltd. και ως διεύθυνση η Guangdong Province, Zhaoqing City, Gao Yao County, Jing Dao, People's Republic of China. Περαιτέρω, ανακοινώθηκε ότι η επιχείρηση έχει στο Χονγκ Κονγκ ένα Sales Office & Correspondent Office. Το χρησιμοποιηθέν εν προκειμένω έγγραφο αλληλογραφίας φέρει

2 — Βλ. την παράγραφο 3 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1386/91 της Επιτροπής, της 23ης Μαΐου 1991, περί επιβολής προσωρινού δασμού αντιντάμπινγκ στις εισαγωγές αναπτήρων, τσέπης, με πυρόλιθο αερίου, που δεν ξαναγεμίζουν, καταγωγής Ιαπωνίας, Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, Δημοκρατίας της Κορέας και Ταϊλάνδης (ΕΕ L 133, σ. 20).

3 — ΕΕ L 209, σ. 1.

4 — Η ανακοίνωση έχει δημοσιευθεί στην ΕΕ 1990, C 89, σ. 3.

στο επάνω μέρος την επωνυμία Gao Yao (XK) Hua Fa Industrial Co. Ltd. Στο κάτω μέρος αριστερά υπάρχει η ένδειξη Sales Office (με αναγραφή της διεύθυνσεως στο Χονγκ Κονγκ) και δεξιά η ένδειξη Factory (με την ήδη αναφερθείσα διεύθυνση στην Κίνα).

7. Την 1η Μαρτίου, οι δικηγόροι του κινεζικού συνδέσμου ανακοίνωσαν στην Επιτροπή ότι η απόφαση περί επιλογής της Ταϊλάνδης ως ανάλογης χώρας για τον υπολογισμό της κανονικής αξίας αντίκειται προς το άρθρο 2, παράγραφος 6, του κανονισμού 2423/88⁶ και ζήτησαν να καθοριστεί η κανονική αξία βάσει της τιμής στην εσωτερική αγορά του Χονγκ Κονγκ.

Στο έγγραφο εκτίθεται ότι η εταιρία είναι μια επιχείρηση υπό μορφή συμπράξεως που ανήκει κατά 50 % αντιστοίχως στην Gao Yao Xian Hua Fa Factory of Machinery Guang Dong Sheng και τη Mikosa Trading Co. Ltd. Από τα συνημμένα έγγραφα προκύπτει ότι η επιχείρηση εξάγει ένα σημαντικό μέρος της παραγωγής της προς το Χονγκ Κονγκ. Η επιχείρηση δήλωσε ρητώς ότι δεν πραγματοποιεί πωλήσεις στην ημεδαπή⁵.

8. Με έγγραφο της 26ης Μαρτίου 1991 προς την Επιτροπή, οι δικηγόροι του κινεζικού συνδέσμου ενέμειναν στην άποψή τους ότι η κανονική αξία έπρεπε να προσδιοριστεί βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 6, του κανονισμού 2423/88. Στο έγγραφο αυτό αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι:

6. Ο κινεζικός σύνδεσμος επιχειρήσεων με αλλοδαπή συμμετοχή κεφαλαίων (China Association of Enterprises with Foreign Investment) προέτεινε στην Επιτροπή με έγγραφο της 15ης Δεκεμβρίου 1990 να επιλέξει την Ταϊλάνδη ως ανάλογη χώρα. Απαντώντας με έγγραφο της 21ης Δεκεμβρίου 1990, η Επιτροπή δήλωσε ότι συμφωνεί με την πρόταση αυτή. Οι δικηγόροι του εν λόγω συνδέσμου (οι οποίοι συγχρόνως είναι και οι δικηγόροι της προσφεύγουσας στην παρούσα υπόθεση) προέτειναν στην Επιτροπή εκ νέου, με έγγραφο της 17ης Ιανουαρίου 1991, την Ταϊλάνδη ως ανάλογη χώρα.

«Η Gao Yao (XK) Hua Fa Ind. Co. Ltd εξάγει το σύνολο της παραγωγής της μέσω της συνδεδεμένης με αυτήν επιχειρήσεως Gao Yao (XK) Hua Fa Ind. Co. Ltd. στο Χονγκ Κονγκ, όπως αυτό προκύπτει από την απάντησή της στο ερωτηματολόγιο αντιντάμπινγκ.»

Η επιχείρηση αυτή στο Χονγκ Κονγκ προβαίνει σε πωλήσεις προς ανεξάρτητες επιχειρήσεις, οι οποίες ως επί το πλείστον έχουν

5 — Το αντίστοιχο χωρίο έχει ως εξής: We have no domestic sales.

6 — Ως προς το κείμενο των σχετικών διατάξεων, βλ. σημεία 43 και 44.

την έδρα τους στο Χονγκ Κονγκ, καθώς και σε εξαγωγές απευθείας προς την Κοινότητα.

αερίου, που δεν ξαναγεμίζουν⁸. Συναφώς, εκτίθεται ότι:

9. Με τηλεομοιοτυπία (telefax) της 23ης Απριλίου 1991 προς την Επιτροπή, οι δικηγόροι του κινεζικού συνδέσμου υποστήριξαν και πάλι ότι η κανονική αξία ως προς την προσφεύγουσα έπρεπε να προσδιοριστεί όχι βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 5 (με την Ταϋλάνδη ως ανάλογη χώρα), αλλά σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 6, του κανονισμού 2423/88. Η Gao Yao (ΧΚ) Hua Fa Ind. Co. παράγει στην Κίνα μέσω της συνδεδεμένης με αυτήν επιχειρήσεως κινεζικού δικαίου Gao Yao (ΧΚ) Hua Fa Ind. Co. Επομένως, όπως υποστηρίζεται, τα εμπορεύματα κατάγονται από την Κίνα, εξάγονται όμως από το Χονγκ Κονγκ.

«Ενώ υπάρχουν και άλλοι αναπτήρες αερίου τσέπης στην αγορά (αναπτήρες Piezo), τα τεχνικά χαρακτηριστικά τους διαφέρουν αρκετά από το προαναφερόμενο προϊόν. Συνεπώς, δεν συμπίπτουν με το προϊόν της παρούσας διαδικασίας.»⁹

11. Όσον αφορά τον καθορισμό της κανονικής αξίας, η Επιτροπή εκθέτει ως προς το ζήτημα που ενδιαφέρει εν προκειμένω τα ακόλουθα:

— Κανονισμός (ΕΟΚ) 1386/91

10. Στις 23 Μαΐου 1991, η Επιτροπή εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1386/91 με τον οποίο θεσπίστηκε προσωρινός δασμός αντιντάμπινγκ ύψους 17,8 % επί των εισαγωγών που προέρχονταν από τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας⁷. Η Επιτροπή διευκρίνισε στον κανονισμό αυτόν ότι η διαδικασία αφορά αναπτήρες τσέπης, με πυρόλιθο

«Η Επιτροπή, για να καθορίσει την κανονική αξία για τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας, έλαβε υπόψη το γεγονός ότι η χώρα αυτή δεν έχει οικονομία αγοράς και, συνεπώς, έπρεπε να λάβει ως βάση για τον προσδιορισμό της την κανονική αξία σε χώρα με οικονομία αγοράς (...)»¹⁰

Με βάση τη διαπίστωση αυτή η Επιτροπή αιτιολογεί γιατί αποφάσισε να επιλέξει την Ταϋλάνδη ως ανάλογη αγορά για τον καθορισμό της κανονικής αξίας. Καίτοι εν προκειμένω δεν αναφέρεται καμία διάταξη,

8 — Όπ. π. (υποσημείωση 2), αιτιολογική σκέψη 10.

9 — Όπ. π. (υποσημείωση 2), αιτιολογική σκέψη 11.

10 — Όπ. π. (υποσημείωση 2), αιτιολογική σκέψη 18.

7 — Βλ. υποσημείωση 2.

είναι σαφές ότι η Επιτροπή εφάρμοσε εδώ το άρθρο 2, παράγραφος 5, του κανονισμού 2423/88.

12. Η ζήμια της βιομηχανίας της Κοινότητας εκτίθεται στις αιτιολογικές σκέψεις 30 έως 43 του κανονισμού. Στην αιτιολογική σκέψη 30 περιγράφεται καταρχάς η κατανάλωση εντός της Κοινότητας:

«Η κατανάλωση αναπτήρων στην Κοινότητα αυξήθηκε σταθερά από 317,5 εκατομμύρια τεμάχια το 1986 σε 363,7 εκατομμύρια τεμάχια το 1987, σε 383,6 εκατομμύρια τεμάχια το 1988 και σε 439,8 εκατομμύρια τεμάχια το 1989, δηλαδή αύξηση 38,5 %.»

Στην αιτιολογική σκέψη 31 διαπιστώνεται ότι οι εισαγωγές από την Ιαπωνία, την Ταϊλάνδη και τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας, βάσει των στοιχείων που ελήφθησαν από τις ερευνηθείσες εταιρίες, αυξήθηκαν από 11,3 εκατομμύρια τεμάχια το 1986 σε 92,4 εκατομμύρια τεμάχια το 1989. Μόνον ως προς την Κίνα διαπιστώθηκε άνοδος από 0 το 1986 σε 6,1 εκατομμύρια τεμάχια το 1989.

Στην αιτιολογική σκέψη 32, η Επιτροπή εκθέτει ότι οι αριθμοί για την Κορέα δεν αποδίδουν αξιόπιστα το μερίδιο αγοράς,

δεδομένου ότι μόνον ένας εξαγωγέας συνεργάστηκε στο πλαίσιο της έρευνας, στη συνέχεια δε αναφέρει τους αριθμούς που φαίνεται να προκύπτουν από τις στατιστικές της Eurostat (Στατιστικής Υπηρεσίας των Κοινοτήτων). Σύμφωνα με τα στοιχεία αυτά καταγράφηκαν το 1989 ως προς την Κορέα εισαγωγές 7,8 εκατομμυρίων τεμαχίων. Στο τέλος της αιτιολογικής αυτής σκέψεως αναφέρεται:

«Βάσει των στοιχείων της Eurostat (δηλαδή στοιχείων που αφορούν συνολικά τους αναπτήρες αερίου μιας χρήσεως και τους αναπτήρες Piezo) οι εισαγωγές από τις εν λόγω χώρες αυξήθηκαν με τον ίδιο ρυθμό από 35,4 εκατομμύρια τεμάχια το 1986 σε 152,5 εκατομμύρια τεμάχια το 1989.

Η εξέλιξη αυτή αντιπροσωπεύει αύξηση του τμήματος αγοράς για τις εισαγωγές που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ από 11 % το 1986 σε 35 % το 1989.»

13. Τα εκτιθέμενα σχετικά με την παραγωγή, την ικανότητα παραγωγής, το ποσοστό χρησιμοποίησεως και τα αποθέματα είναι τόσο σημαντικά ώστε πρέπει να παρατεθούν εδώ διεξοδικώς:

«(36) Σχετικά με αυτό, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η παραγωγή της κοινοτικής

βιομηχανίας μειώθηκε μεταξύ του 1986 και 1989. Εάν ληφθεί δείκτης 100 για το 1986, το 1989 η παραγωγή ήταν 97.

Η εξέλιξη αυτή δείχνει μείωση του τιμήματος της αγοράς από 78,4 % το 1986 σε 60,5 % το 1989 (70,6 % το 1987 και 65,3 % το 1988).»

Η παραγωγική ικανότητα μειώθηκε μεταξύ του 1986 και του 1989. Με δείκτη 100 για το 1986, η παραγωγική ικανότητα ήταν 114 για το 1989.

15. Στην αιτιολογική σκέψη 39 διαπιστώνεται ότι οι τιμές των παραγωγών της Κοινότητας παρουσίαζαν μεταξύ του 1986 και 1989 σταθερή πτωτική τάση. Επίσης, τα οικονομικά αποτελέσματα επιδεινώθηκαν «μεταξύ του 1986 και 1989».

Η χρησιμοποίηση της παραγωγικής ικανότητας μειώθηκε από δείκτη 100 το 1986, σε 85 το 1989. Ακόμη και αν δεν είχε αυξηθεί η ικανότητα, η χρησιμοποίηση της ικανότητας θα είχε μειωθεί από 100 το 1986 σε 97 το 1989.

Στην αιτιολογική σκέψη 40 εκτίθεται ότι η απασχόληση μειώθηκε αισθητά εντός της Κοινότητας, με βάση δε τον δείκτη 100 για το 1986 σε 73 για το 1989.

(37) Δεν παρατηρήθηκαν ουσιαστικές αλλαγές ως προς τα αποθέματα μεταξύ του 1986 και του 1989. Όλοι οι παραγωγοί διατήρησαν τα αποθέματά τους στο ίδιο επίπεδο και, συνεπώς, θεωρήθηκε κατάλληλο να μη ληφθεί υπόψη η εξέλιξη των αποθεμάτων αυτών.»

16. Η Επιτροπή συνάγει συναφώς, στην αιτιολογική σκέψη 41, το ακόλουθο συμπέρασμα:

«Η Επιτροπή προσδιόρισε [διαπίστωσε] ότι η παραγωγή της κοινοτικής βιομηχανίας, η χρησιμοποίηση της ικανότητας, το τμήμα της αγοράς, οι τιμές, τα κέρδη και η απασχόληση ακολούθησαν πτωτική τάση.»

14. Στην αιτιολογική σκέψη 38 εκτίθεται η εξέλιξη των πωλήσεων των παραγωγών της Κοινότητας:

«1986	249,0 εκατομμύρια τεμάχια,
1987	256,8 εκατομμύρια τεμάχια,
1988	254,0 εκατομμύρια τεμάχια,
1989	266,5 εκατομμύρια τεμάχια.

Σ' αυτό αντιστοιχεί το ότι η Επιτροπή, στην αιτιολογική σκέψη 47 (σε συνάρτηση με την εξέταση της αιτιώδους συνάφειας) διαπιστώνει μείωση της παραγωγής, της χρησιμοποίησης της παραγωγικής ικανότητας, των

πωλήσεων και του μεριδίου της αγοράς, των τιμών, των κερδών και της απασχολήσεως.

17. Στις 19 Ιουνίου 1991, η προσφεύγουσα, στο πλαίσιο ακροάσεως, υποστήριξε και πάλι ότι ο προσδιορισμός της κανονικής αξίας στην περίπτωση της έπρεπε να γίνει βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 6, του κανονισμού 2423/88. Στο υπόμνημα που κατατέθηκε στο πλαίσιο της ακροάσεως, η προσφεύγουσα υποστήριξε, μεταξύ άλλων, την άποψη ότι οι αναπλήρες της δεν αποτελούσαν απλώς αντικείμενο διαμετακομίσεως μέσω Χονγκ Κονγκ, αλλά πωλούνταν επίσης εκεί σε σημαντικές ποσότητες.

18. Στις 2 Αυγούστου 1991, η Επιτροπή ανακοίνωσε στην προσφεύγουσα τα «κύρια γεγονότα και εκτιμήσεις» βάσει των οποίων προετίθετο να προτείνει στο Συμβούλιο τον καθορισμό οριστικού δασμού ανταντάμπιγκ για εισαγωγές από την Κίνα.

Η Επιτροπή εξέτασε στο υπόμνημα αυτό και το επιχείρημα ότι ο προσδιορισμός της κανονικής αξίας έπρεπε να γίνει βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 6, του κανονισμού 2423/88. Υποστήριξε εν προκειμένω την άποψη ότι σε μια περίπτωση κατά την οποία τα οικεία προϊόντα παράγονται σε χώρα χωρίς οικονομία αγοράς πρέπει να εφαρμόζεται το άρθρο 2, παράγραφος 5.

19. Η προσφεύγουσα διατύπωσε με το έγγραφο της απαντήσεως της 14ης Αυγούστου 1991 τη μομφή ότι η Επιτροπή δεν αιτιολόγησε την άποψή της και ενέμεινε στο ότι έπρεπε να εφαρμοστεί το άρθρο 2, παράγραφος 6. Την άποψη αυτή επιβεβαίωσε και με τηλεμοιοτυπία της 7ης Νοεμβρίου 1991 προς την Επιτροπή.

Σε μια τηλεμοιοτυπία της 12ης Νοεμβρίου 1991 η Επιτροπή σημείωσε σε σχέση με το επιχείρημα αυτό ότι «επιβεβαιώνει» ότι τα οικεία προϊόντα απλώς μεταφορτώνονται στο Χονγκ Κονγκ και, επομένως, πρέπει να εφαρμοστεί το άρθρο 2, παράγραφος 5, του κανονισμού 2423/88.

Η προσφεύγουσα διατύπωσε τις αντιρρήσεις της κατά της αντιλήψεως αυτής με τηλεμοιοτυπία της 13ης Νοεμβρίου 1991 προς την Επιτροπή.

— Κανονισμός (ΕΟΚ) 3433/91

20. Στις 25 Νοεμβρίου 1991 το Συμβούλιο εξέδωσε τον προσβαλλόμενο από την προσφεύγουσα κανονισμό. Η Επιτροπή είχε ήδη, στις 28 Οκτωβρίου 1991, υποβάλει στο Συμβούλιο αντίστοιχο σχέδιο.

21. Στην αιτιολογική σκέψη 10 του κανονισμού αυτού εκτίθεται η προβληθείσα από

την Goa Yao αντίρρηση, που στηρίζεται στο άρθρο 2, παράγραφος 6, σχετικά με τον προσδιορισμό της κανονικής αξίας, η οποία και αντικρούεται με τις ακόλουθες σκέψεις, οι οποίες επαναλαμβάνονται χωρίς καμία σχεδόν μεταβολή στο σχέδιο κανονισμού της Επιτροπής της 28ης Οκτωβρίου 1991:

«Εντούτοις, το Συμβούλιο επιβεβαιώνει ότι, στην προκειμένη περίπτωση τα εν λόγω προϊόντα απλώς μεταφορώθηκαν μέσω Χονγκ Κονγκ και ότι, συνεπώς, η κανονική αξία πρέπει να καθορισθεί σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 5, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2423/88.»¹¹

22. Στην αιτιολογική σκέψη 14, το Συμβούλιο επιβεβαιώνει τον προσδιορισμό της ζημίας από την Επιτροπή στον κανονισμό 1386/91. Επί του ζητήματος της αιτιώδους συναφείας μεταξύ των εισαγωγών και της ζημίας της βιομηχανίας της Κοινότητας, το Συμβούλιο εκθέτει στην αιτιολογική σκέψη 15:

«Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η ταχεία αύξηση των πωλήσεων των ιαπωνικών, κινεζικών, κορεατικών και ταϊλανδικών αναπτήρων σε χαμηλές τιμές συνέπεσε με την εξίσου ταχεία μείωση της παραγωγής, της χρησιμοποιήσεως του παραγωγικού δυναμικού, του όγκου των πωλήσεων, του μεριδίου αγοράς, των τιμών, του κέρδους και της απασχολήσεως στην κοινοτική βιομηχανία.

11 — Η μοναδική απόκλιση σε σχέση με την πρόταση συνίσταται στο ότι στο σχέδιο κανονισμού της Επιτροπής γίνεται λόγος για «βασικό κανονισμό», ενώ εδώ ο κανονισμός αναφέρεται με τον αριθμό του.

Δεν υποστηρίχθηκαν νέα γεγονότα ή επιχειρήματα σχετικά με αυτά τα συμπεράσματα στην Επιτροπή [έναντι της Επιτροπής], μετά τη δημοσίευση του κανονισμού (ΕΟΚ) 1386/91. Το Συμβούλιο συνεπώς επιβεβαιώνει τα συμπεράσματα της Επιτροπής, όπως αναφέρονται στις αιτιολογίες [αιτιολογικές σκέψεις] 44 έως 50 του εν λόγω κανονισμού.»

23. Κατά συνέπεια, το Συμβούλιο θέσπισε οριστικό δασμό αντιντάμπινγκ για τις εισαγωγές από την Κίνα (άρθρο 1 του κανονισμού) και διέταξε την οριστική είσπραξη του προσωρινού δασμού αντιντάμπινγκ (άρθρο 2). Δεδομένου ότι το περιθώριο ντάμπινγκ ως προς την Ταϊλάνδη, ανάλογη χώρα, μεταβλήθηκε ανεπαίσθητα, ο οριστικός δασμός αντιντάμπινγκ ανήλθε σε 16,9 %.

— Διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

24. Η προσφεύγουσα άσκησε στις 11 Ματίου 1992 προσφυγή, κατά το άρθρο 173 της Συνθήκης ΕΟΚ, κατά του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως. Ζητεί να ακυρωθούν τα άρθρα 1, 2 και 3 του κανονισμού 3433/91, καθόσον αφορούν την προσφεύγουσα, και να καταδικαστεί το καθού στα δικαστικά έξοδα.

25. Το καθού ζητεί να απορριφθεί η προσφυγή ως απαράδεκτη, επικουρικός δε ως

αβάσιμη, καθώς και να καταδικαστεί η προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

26. Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και η Fédération européenne des fabricants de briquets (ευρωπαϊκή ομοσπονδία κατασκευαστών αναπτήρων, στο εξής: Fédération) παρενέβησαν στη διαδικασία υπέρ του καθού.

B — Η γνώμη μου επί της υποθέσεως

Προκαταρκτική παρατήρηση

27. Οι εισαγωγές στην Κοινότητα από την Κίνα αποτέλεσαν κατά τα τελευταία έτη όλο και συχνότερα αντικείμενο διαδικασιών αντιντάμπινγκ¹². Εντούτοις, η παρούσα διαδικασία φαίνεται να είναι η πρώτη κατά την οποίαβάλλεται ενώπιον δικαστηρίου η επιβολή δασμού αντιντάμπινγκ κατά εισαγωγών από την Κίνα.

28. Πριν εξετάσω καθένα από τα ζητήματα, που ανακύπτουν στην παρούσα υπόθεση,

12 — Βλ. επισκόπηση, π. χ., στον Wang Xiaoye, Das EG-Antidumpingrecht und die Ausföhren der VR China in die EG, RabelsZ 1993, σ. 685, 688 ετ.

ας μου επιτραπεί μια παρατήρηση γενικότερης φύσεως. Ο προσβαλλόμενος κανονισμός του Συμβουλίου δίνει — όπως θα εκτεθεί κατωτέρω — επαρκώς λαβή για την άσκηση κριτικής. Η προσφεύγουσα αναφέρθηκε με τα δικόγραφα της σε ένα μεγάλο αριθμό περιστάσεων οι οποίες, κατά τη γνώμη της, θεμελιώνουν τον παράνομο χαρακτήρα του κανονισμού αυτού. Δεν αρκέστηκε πάντως σ' αυτό, αλλά προέβη σε διεξοδικές παρατηρήσεις υπό κάθε δυνατό νομικό πρίσμα επί των περιστάσεων αυτών. Έτσι, παραδείγματος χάρη, η αιτίαση ότι το Συμβούλιο έπρεπε να εφαρμόσει το άρθρο 2, παράγραφος 6 (και όχι παράγραφος 5), του κανονισμού 2423/88 αναπτύσσεται, μεταξύ άλλων, υπό το πρίσμα της παραβίασεως των δικαιωμάτων της ακροάσεως, της ελλείψεως αιτιολογίας, της παραβάσεως του κοινοτικού δικαίου, καθώς και υπό το πρίσμα των διακρίσεων. Στη μουσική θα μπορούσε εν προκειμένω να γίνει λόγος για ένα θέμα με παραλλαγές.

Νομίζω ότι αυτός ο τρόπος ενεργείας δεν είναι αντικειμενικός ο ενδεδειγμένος. Όπως ορθώς το Συμβούλιο υποστήριξε, ο τρόπος αυτός ενεργείας συνεπάγεται όχι μόνο περιττές επαναλήψεις, αλλά καταλήγει επίσης ενίοτε σε προφανώς αβάσιμες απόψεις. Θα ήταν λογικότερο να είχε περιοριστεί η προσφεύγουσα στα ουσιώδη σημεία προκειμένου να τα αναπτύξει ενδεχομένως διεξοδικότερα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.

Επί του παραδεκτού

29. Το Συμβούλιο και — σε συμφωνία με αυτό — οι παρεμβαίνουσες έχουν τη γνώμη ότι η προσφυγή είναι απαράδεκτη, επειδή

δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 173, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΟΚ (ήδη άρθρο 173, παράγραφος 4, της Συνθήκης ΕΚ).

30. Το Συμβούλιο επισημαίνει ότι ως προς την Gao Yao (ΧΚ) και την Gao Yao (Κίνα) πρόκειται για δύο διαφορετικά υποκείμενα δικαίου. Ως προς το ζήτημα του παραδεκτού ασκήσεως προσφυγής από την Gao Yao (ΧΚ) υπάρχουν τρεις δυνατότητες θεωρήσεως που και οι τρεις καταλήγουν στο ίδιο αποτέλεσμα — το απαράδεκτο της προσφυγής.

Η πρώτη δυνατότητα θεωρήσεως θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως «τυπική». Οι καθορισθέντες με τον προσβαλλόμενο κανονισμό δασμοί αντιντάμπινγκ αφορούν τα είδη που κατασκευάζονται από την κατασκευάστρια επιχείρηση, δηλαδή την Gao Yao (Κίνα). Η προσφεύγουσα πρέπει να θεωρηθεί απλώς ως εμπορικός μεσάζων, που είναι εγκατεστημένος σε μια χώρα η οποία δεν περιελήφθη στην έρευνα ούτε αναφέρεται στον προσβαλλόμενο κανονισμό. Επομένως, ο κανονισμός αυτός δεν αφορά άμεσα και ατομικά την Gao Yao (ΧΚ) και συνεπώς η εν λόγω επιχείρηση δεν μπορεί να ασκήσει προσφυγή.

Η δεύτερη δυνατότητα θεωρήσεως θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως «οικονομική». Αν οι επιχειρήσεις Gao Yao (ΧΚ) και Gao Yao (Κίνα) θεωρηθούν ως μια οικονομική ενότητα, τότε μόνο η ενότητα αυτή στο σύνολό της θα μπορούσε να ασκήσει προσφυγή. Δεδομένου ότι η προσφυγή στην παρούσα υπόθεση ασκήθηκε εντούτοις μόνο από μία από τις δύο επιχειρήσεις, πρέπει να θεωρηθεί ότι ασκήθηκε απαράδεκτως.

Τέλος, θα μπορούσε να ληφθεί ως βάση μια «διαδικαστική» δυνατότητα θεωρήσεως. Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, δικαιούνται σε άσκηση προσφυγής κατά το άρθρο 173 της Συνθήκης ΕΚ μόνον οι κατασκευάστριες και εξαγωγικές επιχειρήσεις, οι οποίες μπορούν να αποδείξουν ότι αναφέρονται στις πράξεις του Συμβουλίου ή ότι αποτέλεσαν αντικείμενο των προηγηθεισών ερευνών. Η Gao Yao (ΧΚ) εμφανίστηκε εντούτοις ως απλό γραφείο πωλήσεων που χρησιμοποιείται από την Gao Yao (Κίνα) για τη διευκόλυνση της αλληλογραφίας. Το γεγονός όμως αυτό και μόνο δεν μπορεί να συνεπάγεται ότι η Gao Yao (ΧΚ) δικαιούται να ασκήσει προσφυγή κατά το άρθρο 173.

31. Το Συμβούλιο υποστηρίζει εν προκειμένω την άποψη ότι στην περίπτωση κράτους χωρίς οικονομία αγοράς μόνο αυτό το ίδιο το κράτος ή ένα όργανο επιφορτισμένο από αυτό με τη διενέργεια του εμπορίου μπορεί να προσβάλει κανονισμό της Κοινότητας περί καθορισμού δασμών αντιντάμπινγκ. Η Επιτροπή συντάχθηκε προς την άποψη αυτή. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή υποστήριξε ότι ούτε η Gao Yao (Κίνα) μπορεί να ασκήσει προσφυγή κατά το άρθρο 173, επειδή η σχετική πράξη δεν την αφορά ατομικώς.

32. Όλα αυτά τα επιχειρήματα δεν μπορούν να με πείσουν. Κατά τη γνώμη μου, για τη λύση του ζητήματος του παραδεκτού της προσφυγής πρέπει αντιθέτως να ληφθεί ως βάση η σχέση της προσφεύγουσας με την κατασκευάστρια επιχείρηση στην Κίνα και η λειτουργία που επιτελεί εντός του ομίλου Gao Yao.

Συναφώς, το Συμβούλιο απολύτως ορθώς εκθέτει ότι η προσφεύγουσα προκάλεσε εν προκειμένω μεγάλη σύγχυση κατά τη διαδικασία. Αν εξεταστεί η αλληλογραφία μεταξύ των διαφόρων μερών που ενεπλάκησαν στη διαδικασία έρευνας, τότε προκύπτει το συμπέρασμα ότι πουθενά δεν διευκρινίζεται επακριβώς και δεσμευτικώς η ταυτότητα της προσφεύγουσας και η σχέση της με την Gao Yao (Κίνα). Από το έγγραφο της 26ης Μαρτίου 1991¹³ προς την Επιτροπή φαίνεται απλώς να προκύπτει ότι οι δύο συνδεδεμένες επιχειρήσεις έχουν την ίδια επωνυμία. Η από απόψεως δικαίου των εταιριών όμως σχέση μεταξύ των δύο επιχειρήσεων δεν διευκρινίζεται.

Μόλις με τις παρατηρήσεις της προσφεύγουσας στο υπόμνημά της απαντήσεως διευκρινίστηκε κάπως το ζήτημα αυτό. Σύμφωνα με τις παρατηρήσεις αυτές, η προσφεύγουσα αποτελεί θυγατρική εταιρία της Gao Yao (Κίνα), η οποία κατέχει όλα σχεδόν τα μερίδια της Gao Yao (ΧΚ). Μπορούμε ασφαλώς να λάβουμε ως βάση τα στοιχεία αυτά, επειδή το Συμβούλιο δεν τα αμφισβήτησε. Εντούτοις, και οι διευκρινίσεις αυτές της προσφεύγουσας δεν διέλυσαν κάθε αμφιβολία, δεδομένου ότι στην αντίκρουσή της υποστηρίζει συγχρόνως ότι ανήκει κατά πλειοψηφία σε μετόχους από το Χονγκ Κονγκ. Παρόλο που η αντίφαση αυτή θα μπορούσε να αρθεί¹⁴, το γεγονός αυτό επίσης καθιστά σαφές ότι οι διευκρινίσεις της προσφεύγουσας ως προς το σημείο αυτό δεν χαρακτηρίστηκαν καθόλη τη διάρκεια της διαδικασίας από ιδιαίτερη σαφήνεια. Μερικές φορές δημιουργείται η εντύπωση ότι οι ίδιοι οι εκπρόσωποι της προσφεύγουσας δεν είχαν απολύτως σαφή

εικόνα της από απόψεως δικαίου των εταιριών θέσεώς της εντός του ομίλου Gao Yao.

33. Παρά τις ασάφειες αυτές τα ουσιώδη για μας περιστατικά είναι εντούτοις αναμφισβήτητα: η Gao Yao (ΧΚ) — και μόνον αυτή η επιχείρηση — εμπορεύεται τα είδη που κατασκευάζει η Gao Yao (Κίνα). Η ίδια η Gao Yao (Κίνα) περιορίζεται στην παραγωγή. Τόσο αυτή η συμφωνία αποκλειστικής διανομής όσο και η διάρθρωση του κεφαλαίου της Gao Yao (ΧΚ) αποδεικνύουν τη σχέση εξαρτήσεως που υφίσταται μεταξύ της επιχείρησης αυτής και της Gao Yao (Κίνα). Επομένως, πρόκειται προφανώς για μια *οικονομική ενότητα*. Όπως το Δικαστήριο εξέθεσε σε μια άλλη αλληλουχία¹⁵, η περίπτωση ότι οι δραστηριότητες παραγωγής και πωλήσεως κατανέμονται εντός ενός ομίλου που αποτελείται από νομικώς ανεξάρτητες εταιρίες ουδόλως μεταβάλλει το γεγονός ότι πρόκειται για μια ενιαία οικονομική οντότητα, η οποία οργανώνει κατ' αυτό τον τρόπο ένα σύνολο δραστηριοτήτων, οι οποίες, σε άλλες περιπτώσεις, ασκούνται από μια οντότητα που είναι ενιαία και από νομικής απόψεως¹⁶.

34. Ας στραφούμε τώρα στο γενικό ζήτημα υπό ποιες προϋποθέσεις μπορεί μια επιχείρηση να ασκήσει προσφυγή κατά κανονισμού περί καθορισμού δασμού αντιντάμπινγκ. Όπως ήδη αναφέρθηκε, μπορούν κατά το άρθρο 173, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΟΚ (ήδη άρθρο 173, παράγραφος 4,

13 — Βλ. ανωτέρω, σημείο 8.

14 — Οι εκπρόσωποι της προσφεύγουσας φαίνονται εν προκειμένω να αποδίδουν σημασία στο γεγονός ότι εκτός του ότι δύο μετοχές της προσφεύγουσας ανήκουν σε πολίτες του Χονγκ Κονγκ, η Gao Yao (Κίνα) — η οποία έχει τα υπόλοιπα μερίδια της Gao Yao (ΧΚ) — ελέγχεται κατά 50 % από πολίτες του Χονγκ Κονγκ.

15 — Επρόκειτο κάθε φορά για τον προσδιορισμό της κανονικής αξίας.

16 — Απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 1988, 250/85, Brother κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1988, σ. 5683, σκέψη 16), απόφαση της 10ης Μαρτίου 1992, C-175/87, Matsushita κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1992, σ. 1-1409, σκέψη 12), απόφαση της 13ης Οκτωβρίου 1993, C-104/90, Matsushita κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1993, σ. 1-4981, σκέψη 9).

της Συνθήκης ΕΚ) φυσικά και νομικά πρόσωπα να ασκήσουν προσφυγή κατά αποφάσεως η οποία, καιτοι έχει εκδοθεί ως κανονισμός, τα αφορά άμεσα και ατομικά.

αυτού αναφέρονται η Gao Yao Co. Κίνα και η Gao Yao Co. Χονγκ Κονγκ. Στην αιτιολογική σκέψη 21 ορίζεται ο δασμολογικός συντελεστής για την Gao Yao Co., Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας.

Από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι αυτό μπορεί να συμβαίνει ως προς τις παράγουσες και εξαγούσες επιχειρήσεις οι οποίες μπορούν να αποδείξουν «ότι εξατομικεύονται στις πράξεις της Επιτροπής ή του Συμβουλίου ή ότι οι προπαρασκευαστικές πράξεις τις αφορούν», καθώς και ως προς τους εισαγωγείς «των οποίων οι τιμές μεταπωλήσεως των εν λόγω εμπορευμάτων αποτελούν τη βάση για τον καθορισμό της τιμής εξαγωγής»¹⁷.

Επομένως, υπό το φως της προαναφερθείσας νομολογίας, πρέπει τουλάχιστον η Gao Yao (Κίνα) να θεωρηθεί άνευ ετέρου ότι δικαιούται να ασκήσει προσφυγή. Βεβαίως, το Συμβούλιο και η Επιτροπή ορθώς υπογραμμίζουν ότι στην περίπτωση εισαγωγών από κράτος που δεν έχει σύστημα οικονομίας της αγοράς, δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής έχει το ίδιο το κράτος ή το όργανο που έχει επιφορτισθεί από αυτό με τη διενέργεια του εμπορίου¹⁸. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι για τον λόγο αυτό προσφυγή που ασκείται από μια μεμονωμένη επιχείρηση, η οποία πληροί τις προϋποθέσεις που έχουν τεθεί με τη νομολογία, πρέπει να θεωρηθεί απαράδεκτη. Μπορεί να προστεθεί ότι η επιχείρηση, για την οποία πρόκειται στην παρούσα υπόθεση, ανήκει κατά 50 % σε επιχειρηματίες του Χονγκ Κονγκ. Επομένως, δεν αποδεικνύεται ότι η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας χρησιμοποιεί πράγματι την επιχείρηση Gao Yao για συγκεκριμένους οικονομικοπολιτικούς σκοπούς.

35. Νομίζω ότι είναι αμφίβολο ότι οι προϋποθέσεις αυτές συντρέχουν στην παρούσα υπόθεση. Η Gao Yao αναφέρεται ονομαστικά τόσο στον κανονισμό 1386/91 της Επιτροπής όσο και στον κανονισμό 3433/91 του Συμβουλίου. Στις αιτιολογικές σκέψεις 6 και 7 του κανονισμού 1386/91 αναφέρεται η κινεζική επιχείρηση Gao Yao Hua Fa Industrial Co. Στην αιτιολογική σκέψη 28 του κανονισμού υπολογίστηκε για την επιχείρηση αυτή περιθώριο ντάμπινγκ 17,84 %. Στις αιτιολογικές σκέψεις 35, 59 και 60, καθορίστηκε το μέγεθος της υποτιμολογήσεως, το ύψος της ζημίας και ο συνακόλουθος δασμολογικός συντελεστής για την Gao Yao, Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας. Το ίδιο ισχύει και για τον κανονισμό 3433/91. Στην αιτιολογική σκέψη 10 του κανονισμού

36. Αν ληφθεί ως βάση η ανωτέρω εκτεθείσα νομολογία του Δικαστηρίου, καταφαίνεται ότι παραδεκτώς επίσης προσβάλλεται ο κανονισμός 3433/91 από την προσφεύγουσα. Είναι προφανές ότι τα όργανα της

17 — Απόφαση της 16ης Μαΐου 1991, C-358/89, Extramet Industrie κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1991, σ. I-2501, σκέψη 15, με λεπτομερείς παραπομπές στην προηγούμενη νομολογία), βλ. επίσης τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Jacobs στην υπόθεση αυτή, όπ. π., σ. 2507, 2510 επ.

18 — Βλ., π. χ., τη συγκυρία σχετικά με την οποία εκδόθηκε η απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 1988 στις συνεδिकाσθείσες υποθέσεις 294/86 και 77/87, Technintorg κατά Επιτροπής και Συμβουλίου (Συλλογή 1988, σ. 6077).

Κοινότητας υπολόγισαν την τιμή εξαγωγής βάσει των τιμών πωλήσεων που εφαρμόζε η Gao Yao ¹⁹. Εντούτοις, οι τιμές αυτές είναι οι τιμές πωλήσεως της Gao Yao (ΧΚ), η οποία διακινεί τα προϊόντα που κατασκευάζει η Gao Yao (Κίνα).

37. Επομένως, κατά τη γνώμη μου, τόσο η Gao Yao (Κίνα) όσο και η Gao Yao (ΧΚ) μπορούν να ασκήσουν προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου. Θα ήταν ελπίσης απολύτως δυνατό να είχαν ασκήσει ταυτοχρόνως και οι δύο προσφυγή ²⁰. Θα αποτελούσε όμως υπερβολική τυπολατρεία να ετίθετο ως προϋπόθεση ότι, σε περίπτωση επιχειρήσεων που αποτελούν μια οικονομική ενότητα, η προσφυγή θα ήταν παραδεκτή μόνο αν είχε ασκηθεί από όλες τις επιχειρήσεις αυτές. Το ότι η υιοθετούμενη από το Συμβούλιο θεώρηση είναι εσφαλμένη προκύπτει επομένως άνευ ετέρου από τη νομολογία του Δικαστηρίου. Σε μια απόφαση που εκδόθηκε πρόσφατως το Δικαστήριο δήχθηκε ότι μια επιχείρηση αποτελούσε μαζί με πλέον των εβδομήντα ελεγχόμενων από τον ίδιο όμιλο επιχειρήσεων διανομής μια οικονομική ενότητα, χωρίς να αμφισβητήσει για τον λόγο αυτό το παραδεκτό της προσφυγής που είχε ασκήσει μόνον η προσφεύγουσα ²¹.

38. Κατά τη γνώμη μου, δεν πρέπει να αποδοθεί ιδιαίτερη σημασία στο γεγονός ότι, ως προς την προσφεύγουσα, πρόκειται για μια επιχείρηση που έχει την έδρα της στο Χονγκ Κονγκ και, επομένως, σε έδαφος το οποίο δεν αφορούσε η διαδικασία αντιντάμπινγκ.

19 — Βλ. την αιτιολογική σκέψη 22 του κανονισμού 1386/91 και την αιτιολογική σκέψη 12 του κανονισμού 3433/91, με τις οποίες το Συμβούλιο επιβεβαίωσε τον υπολογισμό αυτό.

20 — Βλ. την αμέσως προαναφερθείσα υπόθεση C-175/87 (όπ. π., υποσημείωση 16).

21 — Απόφαση της 13ης Οκτωβρίου 1993, C-104/90 (όπ. π., υποσημείωση 16).

Από τη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με προσφυγές εισαγωγέων που συνδέονται με τον παραγωγό προκύπτει ότι το δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής στις περιπτώσεις αυτές δεν περιορίζεται σε επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες στο κράτος από το οποίο εξάγονται τα ελίμαχα προϊόντα ²². Τα όργανα της Κοινότητας σπρήχθηκαν κατά την εξεύρεση της τιμής εξαγωγής στα αριθμητικά στοιχεία της προσφεύγουσας. Επομένως, δεν γίνεται αντιληπτό γιατί αυτή δεν θα πρέπει να μπορεί να ασκήσει προσφυγή κατά το άρθρο 173 της Συνθήκης ΕΚ συνεπεία του γεγονότος και μόνο ότι έχει την έδρα της σε τρίτο κράτος.

Βεβαίως, το Συμβούλιο κατ' επανάληψη εξέθεσε ότι η αποδοχή του παραδεκτού της προσφυγής που άσκησε η Gao Yao (ΧΚ) θα είχε σοβαρές συνέπειες. Εντούτοις, δεν διευκρίνισε σε τι θα συνίσταντο οι συνέπειες αυτές. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο εκπρόσωπος του Συμβουλίου επεχείρησε να καταστήσει σαφείς τις αντιρρήσεις αυτές, διαφοροποιώντας τα περιστατικά της υποθέσεως και αναφερόμενος στην υποθετική περίπτωση ότι ο όμιλος Gao Yao θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει για τη διάθεση των προϊόντων του στην Κοινότητα μια επιχείρηση εγκατεστημένη σε ένα κράτος της ΕΖΕΣ. Όμως, ούτε από αυτό το — κατασκευασμένο — παράδειγμα μπορεί να εξηγηθεί γιατί η προσφυγή στην παρούσα υπόθεση θα πρέπει να είναι απαράδεκτη.

39. Η αντίρρηση του Συμβουλίου ότι η προσφεύγουσα συμπεριφέρθηκε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αντιντάμπινγκ μόνο ως γραφείο πωλήσεων ή ότι — όπως υποστήριξε ο εκπρόσωπος του Συμβουλίου κατά

22 — Βλ., π. χ., την απόφαση της 29ης Μαΐου 1979, 118/77, ΙΣΟ κατά Συμβουλίου (Συλλογή τόμος 1979, σ. 673).

την επ' ακροατηρίου συζήτηση — εμφανιζόταν συνεχώς μόνον ως κινεζική επιχείρηση δεν έχει καμία σημασία για το ζήτημα του παραδεκτού της προσφυγής. Χάριν πληρότητας, πάντως, ας τονιστεί ότι η θεώρηση αυτή δεν μπορεί να είναι ορθή. Όπως ήδη κατέστησα σαφές, η ταυτότητα και οι έννομες σχέσεις της Gao Yao (Κίνα) και της Gao Yao (ΧΚ) μεταξύ τους εξετάστηκαν λεπτομερέστερα μόνον κατά τη διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου. Είναι σαφές ότι τα όργανα της Κοινότητας ενδιαφέρονταν πρωτίστως κατά τη διαδικασία αντιντάμπινγκ να λάβουν τα απαραίτητα για την έρευνα στοιχεία. Το από ποια επιχείρηση του ομίλου Gao Yao παρασχέθηκαν οι πληροφορίες αυτές ήταν (δικαιολογημένα) χωρίς ιδιαίτερη σημασία για τα όργανα. Επομένως, ξενίζει το ότι τα όργανα ήδη επιθυμούν να αποδώσουν τόσο μεγάλη σημασία στη διάκριση μεταξύ των κατ' ιδίαν επιχειρήσεων αυτού του ομίλου.

λεπτομερέστερα²⁴. Μπορεί πάντως να σημειωθεί ότι τα εκτιθέμενα επί του προβλήματος αυτού από τον γενικό εισαγγελέα Jacobs στην υπόθεση *Extramet* είναι, κατ' εμέ, πειστικά²⁵.

Επί του βασιμίου

— *Παραβίαση του δικαιώματος της ακροάσεως*

40. Επομένως, δεδομένου ότι η προσφυγή στην παρούσα υπόθεση πρέπει ήδη βάσει της μέχρι τούδε νομολογίας να θεωρηθεί ότι ασκείται παραδεκτως, δεν είναι αναγκαίο, κατά τη γνώμη μου, να εξεταστεί το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι το παραδεκτό της προσφυγής προκύπτει ήδη από τη συμμετοχή της στη διαδικασία αντιντάμπινγκ. Το ζήτημα αν η συμμετοχή στη διοικητική διαδικασία αρκεί αυτή καθαυτή για να θεμελιωθεί για την οικεία επιχείρηση δικαίωμα προσφυγής κατά το άρθρο 173 αποτελεί, ως γνωστό, αμφισβητούμενο ζήτημα. Το Δικαστήριο αποφάνθηκε, πριν από αρκετό χρόνο, αρνητικώς επί του ζητήματος αυτού με την απόφαση στην υπόθεση *Alu-suisse*²³. Το ζήτημα αυτό δεν χρειάζεται — όπως ήδη εξέθεσα — να εξεταστεί εδώ

41. Η προσφεύγουσα προβάλλει ότι το Συμβούλιο και η Επιτροπή παρέλειψαν, κατά παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 4, του κανονισμού 2423/88, να της γνωστοποιήσουν ουσιώδεις σκέψεις και στοιχεία βάσει των οποίων καθορίστηκε ο οριστικός δασμός αντιντάμπινγκ και εισπράχθηκε ο προσωρινός δασμός. Αναφέρεται σε τρεις τομείς που θίγονται από την παράλειψη αυτή: τον προσδιορισμό της κανονικής αξίας βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 6, του κανονισμού 2423/88, το ζήτημα του ομοειδούς των προϊόντων και την αιτιώδη συνάφεια μεταξύ της ζημίας της κοινοτικής βιομηχανίας και της φερόμενης πρακτικής ντάμπινγκ.

23 — Απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 1982, 307/81 (Συλλογή 1982, σ. 3463, σκέψη 13).

24 — Ανολυτικότερα, π. χ., ο Anthony Arnall, *Challenging EC anti-dumping regulations: The problem of admissibility*, 1992, 2 ECLR, σ. 73, 76 επ.

25 — Όπ. π. (υποσημείωση 17), σ. 2520 επ.

42. Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, δεν υπάρχει προσβολή του δικαιώματος της ακροάσεως, «εφόσον παρέχεται η δυνατότητα στην ενδιαφερόμενη επιχείρηση, στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας, να καταστήσει γνωστή την άποψή της για το υποστατό και τη λυσιτέλεια των προβαλλομένων πραγματικών περιστατικών και περιστάσεων, ενδεχομένως δε και για τα έγγραφα στα οποία στηρίχθηκε η Επιτροπή»²⁶. Η ενδιαφερόμενη επιχείρηση πρέπει να είναι σε θέση «να γνωστοποιεί επωφελώς»²⁷ την άποψή της σχετικά με το υποστατό και το λυσιτελές των αναφερομένων πραγματικών περιστατικών και με τα αποδεικτικά στοιχεία. Το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι η προσφεύγουσα ενημερώθηκε εν προκειμένω, με το έγγραφο της Επιτροπής της 2ας Αυγούστου 1991, για τα «κύρια γεγονότα και εκτιμήσεις» κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 4, στοιχείο β', του κανονισμού 2423/88.

Προσδιορισμός της κανονικής αξίας

43. Ας στραφούμε τώρα καταρχάς στο ζήτημα της βάσεως επί της οποίας πραγματοποιήθηκε ο προσδιορισμός της κανονικής αξίας στην περίπτωση της προσφεύγουσας. Είναι αναγκαίο εν προκειμένω να υπομνηστούν με συντομία οι σχετικές διατάξεις του κανονισμού 2423/88. Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού, ένα προϊόν θεωρείται ότι αποτελεί αντικείμενο ντάμπινγκ, όταν η τιμή εξαγωγής του στην Κοινότητα είναι μικρότερη από την κανονική αξία του ομοειδούς προϊόντος. Οι παράγραφοι 3 έως 7 της διατάξεως αυτής

αφορούν το ζήτημα του τι πρέπει να θεωρείται ως κανονική αξία.

Στο άρθρο 2, παράγραφος 5, του κανονισμού ορίζεται:

«Στην περίπτωση εισαγωγών από χώρες που δεν έχουν οικονομία αγοράς, και ιδιαίτερα από χώρες για τις οποίες εφαρμόζονται οι κανονισμοί (ΕΟΚ) 1765/82 και (ΕΟΚ) 1766/82, η κανονική αξία καθορίζεται με τρόπο κατάλληλο και μη στερούμενο λογικής με βάση ένα από τα ακόλουθα κριτήρια: (...)»

Επομένως, βάση προσδιορισμού της κανονικής αξίας αποτελούν οι τιμές στις οποίες πωλούνται ομοειδή προϊόντα τρίτης χώρας με οικονομία αγοράς ή η κατασκευασμένη αξία των ομοειδών προϊόντων σε τρίτη χώρα με οικονομία αγοράς. Αν καμία από τις δύο αυτές μεθόδους δεν καταλήγει σε λογικό αποτέλεσμα, τότε λαμβάνεται ως βάση η πράγματι πληρωθείσα τιμή εντός της Κοινότητας για το ομοειδές προϊόν που, εφόσον χρειάζεται, προσαρμόζεται δεόντως ώστε να περιλαμβάνει ένα εύλογο περιθώριο κέρδους.

Δεν αμφισβητείται ότι η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας περιλαμβάνεται στις «χώρες που δεν έχουν οικονομία αγοράς» κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 5²⁸.

26 — Απόφαση της 7ης Μαΐου 1991, C-69/89, Nakajima κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1991, σ. I-2069, σκέψη 108).

27 — Απόφαση της 27ης Ιουνίου 1991, C-49/88, Al-Jubail Fertilizer κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1991, σ. I-3187, σκέψη 17).

28 — Βλ. τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Van Gerven στην υπόθεση C-16/90, Nölle (Συλλογή 1991, σ. I-5172, σκέψη 13).

44. Το άρθρο 2, παράγραφος 6, του κανονισμού έχει ως εξής:

«Όταν ένα προϊόν δεν εισάγεται αμέσως από τη χώρα καταγωγής αλλά εξάγεται προς την Κοινότητα από μια ενδιάμεση χώρα, η κανονική αξία είναι η συγκρίσιμη πληρωθείσα ή πληρωτέα τιμή του ομοειδούς προϊόντος στην εσωτερική αγορά είτε της χώρας εξαγωγής είτε της χώρας καταγωγής. Η τελευταία αυτή βάση μπορεί να είναι η κατάλληλη, μεταξύ άλλων, αν το προϊόν διαμετακομίζεται μέσω της χώρας εξαγωγής ή αν τέτοια προϊόντα δεν κατασκευάζονται στη χώρα εξαγωγής ή αν δεν υπάρχει συγκρίσιμη τιμή για τα προϊόντα αυτά στη χώρα εξαγωγής.»

45. Στο αμέσως προαναφερθέν έγγραφο της 2ας Αυγούστου 1991, η Επιτροπή εκθέτει ότι η Gao Yao ζήτησε να προσδιοριστεί η κανονική αξία βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 6, του κανονισμού. Στη συνέχεια, αναφέρεται στο (διατυπωμένο στην αγγλική) έγγραφο:

«Οι υπηρεσίες της Επιτροπής εξέτασαν το αίτημα αυτό και κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το οικείο προϊόν κατασκευάζεται σε μια χώρα που δεν έχει οικονομία αγοράς εφαρμόζεται το άρθρο 2, παράγραφος 5 [του κανονισμού 2423/88].»

Στη συνέχεια, η Επιτροπή εξέθεσε ότι παρέσχε στην προσφεύγουσα τη δυνατότητα να διατυπώσει «συγκεκριμένα επιχειρήματα» βάσει των οποίων θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι δεν έπρεπε να ληφθεί υπόψη η Ταϊλάνδη ως αγορά συγκρίσεως. Η προσφεύγουσα όμως δεν επωφελήθηκε από την ευκαιρία αυτή.

46. Στο έγγραφο αυτό ουδόλως θίγεται το ενδεχόμενο να αποτελούσαν τα εν λόγω εμπορεύματα απλώς αντικείμενο «διαμετακομίσεως» μέσω του Χονγκ Κονγκ. Η Επιτροπή χρησιμοποίησε το επιχείρημα αυτό για πρώτη φορά στο σχέδιο της 28ης Οκτωβρίου 1991 για τη θέσπιση του προσβαλλόμενου κανονισμού του Συμβουλίου, στο οποίο αναφέρεται — όπως και στον ίδιο τον προσβαλλόμενο κανονισμό — ότι «επιβεβαιώνεται» ότι τα εμπορεύματα απλώς μεταφορτώθηκαν στο Χονγκ Κονγκ και, επομένως, η κανονική αξία πρέπει να προσδιοριστεί βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 5.

Όπως φαίνεται, η προσφεύγουσα έλαβε γνώση αυτής της εκτιμήσεως για πρώτη φορά με την τηλεομοιοτυπία της Επιτροπής της 12ης Νοεμβρίου 1991. Η επιλογή της διατυπώσεως («επιβεβαιώνεται») δημιουργεί ασφαλώς την εντύπωση ότι είχε ήδη προηγηθεί σχετική ενημέρωση εκ μέρους της Επιτροπής. Η προσφεύγουσα το αμφισβητεί αυτό. Δεδομένου ότι τα κοινοτικά όργανα φέρουν το βάρος της αποδείξεως ότι έγινε

σχετική μνεία²⁹ και ότι δεν προσκομίστηκε μια τέτοια απόδειξη, πρέπει να ληφθεί ως βάση ότι ευσταθεί ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας. Αν δεν απατώμαι, ούτε το Συμβούλιο ισχυρίζεται σοβαρά ότι έγινε προηγουμένως μια τέτοια ανακοίνωση.

47. Το Συμβούλιο ισχυρίστηκε πάντως ότι δεν παραβιάστηκε το δικαίωμα της προηγούμενης ακροάσεως, επειδή η προσφεύγουσα θα μπορούσε να αντιδράσει στο έγγραφο της Επιτροπής, της 12ης Νοεμβρίου 1991, και να διατυπώσει στα κοινοτικά όργανα την άποψή της. Ο προσβαλλόμενος κανονισμός εκδόθηκε μόλις στις 25 Νοεμβρίου 1991.

Το επιχείρημα αυτό του Συμβουλίου είναι απολύτως αξιοσημειωτό. Στηρίζεται προφανώς στην αντίληψη ότι το Συμβούλιο και η Επιτροπή ήταν σε θέση να αντιδράσουν σε ενδεχόμενες παρατηρήσεις της προσφεύγουσας, που θα περιερχόνταν στα όργανα αυτά μεταξύ της 12ης και της 25ης Νοεμβρίου 1991, και να τις λάβουν υπόψη τους κατά τη θέσπιση του οριστικού κανονισμού του Συμβουλίου. Όπως ήδη εξέθεσα, η προσφεύγουσα είχε ήδη ζητήσει από την Επιτροπή με το έγγραφό της της 1ης Μαρτίου 1991 να προσδιορίσει την κανονική αξία βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 6, στη συνέχεια δε επιβεβαίωσε κατ' επανάληψη την άποψή της αυτή. Την αιτίαση που διατυπώνει ως προς το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν εξέτασε το σημείο αυτό στον κανονισμό της 1386/91 της 23ης Μαΐου 1991, το Συμβούλιο θεωρεί ότι μπορεί να αντικρούσει με την παρατήρηση ότι η προσφεύγουσα προσέβαλε το εν λόγω επιχείρημα μόλις «λίγο πριν» («*peu avant*») από τη θέσπιση του κανονισμού.

Όπως και αν έχει το ζήτημα, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός ακολουθεί, στο επίμαχο σημείο, επί λέξει το σχέδιο της Επιτροπής της 28ης Οκτωβρίου 1991. Όπως εξέθεσε ο εκπρόσωπος της Επιτροπής κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η πρόταση αυτή περιέχει την τελική συλλογιστική («*le raisonnement final*») της Επιτροπής. Δεν γίνεται αντιληπτό πως μια ακρόαση μετά το χρονικό αυτό σημείο θα μπορούσε, υπό τις δεδομένες περιστάσεις, να χρησιμεύσει για τη διασφάλιση του δικαιώματος προηγούμενης ακροάσεως της προσφεύγουσας.

48. Στην αλληλουχία αυτή πρέπει επίσης να απορριφθεί και ο ισχυρισμός του Συμβουλίου ότι το εν λόγω χωρίο του προσβαλλόμενου κανονισμού αποτέλεσε απλώς απάντηση σε ένα επιχείρημα που είχε προβάλει η προσφεύγουσα. Ασφαλώς, τα όργανα της Κοινότητας έχουν τη δυνατότητα μετά την ανακοίνωση σχετικά με τα «κύρια γεγονότα και τις εκτιμήσεις» να εξετάσουν τις προβαλλόμενες συναφώς αντιρρήσεις και να τις απορρίψουν με συγκεκριμένη αιτιολογία. Όμως, εν προκειμένω, η προσφεύγουσα είχε ζητήσει με επιμονή όχι μόνο μετά τις 2 Αυγούστου 1991 αλλά ήδη από την 1η Μαρτίου 1991 να εφαρμοστεί το άρθρο 2, παράγραφος 6. Επομένως, είναι απολύτως σαφές ότι δεν πρόκειται για νέο ισχυρισμό του οποίου δεν είχαν προηγουμένως γνώση τα όργανα.

49. Άνευ σημασίας θεωρώ επίσης το ότι η ίδια η προσφεύγουσα εξέτασε ήδη στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας τις προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 2, παράγραφος 6. Το γεγονός ότι η προσφεύγουσα, παραδείγματος χάρη, στο υπόμνημά της της 19ης Ιουνίου 1991, εξέθεσε ότι τα εμπορεύματά της δεν είχαν αποτελέσει απλώς αντικείμενο διαμετακομίσεως μέσω του Χονγκ Κονγκ καταδεικνύει ότι γνώριζε τις προϋποθέσεις αυτές. Εντούτοις, δεν

29 — Βλ. την απόφαση στην υπόθεση Al-Jubail (όπ. π., υποσημείωση 27, σκέψη 20).

ήξερε — και αυτό, κατά τη γνώμη μου, έχει σημασία — ότι η Επιτροπή είχε διαφορετική γνώμη ως προς το σημείο αυτό και ότι το Συμβούλιο θα στηριζόταν στην περίπτωση αυτή.

50. Κατόπιν των μέχρι τούδε λεχθέντων είναι βέβαιο ότι στον προσβαλλόμενο κανονισμό περιέχεται μια εκτίμηση η οποία δεν περιέχεται ούτε στον κανονισμό της Επιτροπής, της 23ης Μαΐου 1991, ούτε στην ανακοίνωση της 2ας Αυγούστου 1991 και ως προς το βάσιμο και τη λυσιτέλεια της οποίας η προσφεύγουσα δεν είχε επομένως τη δυνατότητα να διατυπώσει τη γνώμη της. Εντούτοις, δεν είναι ακόμη δυνατό να συναχθεί ότι υφίσταται παραβίαση του δικαιώματος προηγουμένης ακροάσεως ή — γενικότερα — των δικαιωμάτων άμυνας, δεδομένου ότι αυτό προϋποθέτει ότι θα επρόκειτο συναφώς για *ουσιώδη* άποψη.

51. Πρέπει να αναγνωρίσω ότι οι απόψεις του Συμβουλίου ως προς το ζήτημα αυτό μου φαίνονται κάπως συγκεχυμένες και αντιφατικές. Αφενός μεν, το καθού υποστηρίζει την άποψη ότι το άρθρο 2, παράγραφος 5 αποτελεί *lex specialis* και επομένως υπερισχύει του άρθρου 2, παράγραφος 6. Αφετέρου δε, το καθού έχει τη γνώμη ότι οι παράγραφοι 5 και 6 του άρθρου 2 δεν αποκλείουν η μία την άλλη. Αντιθέτως, η εφαρμογή του άρθρου 2, παράγραφος 6, στην προκειμένη περίπτωση θα συνεπήγεται κατ' ανάγκην ότι η κανονική αξία έπρεπε να προσδιοριστεί βάσει της πραγματικής τιμής στη χώρα καταγωγής, πράγμα που, ενόψει του γεγονότος ότι η χώρα αυτή — η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας — δεν έχει οικονομία αγοράς, θα κατέληγε τελικά στην εφαρμογή του άρθρου 2, παράγραφος 5.

52. Η πρώτη αναφερθείσα άποψη, κατά την οποία το άρθρο 2, παράγραφος 5, αποτελεί

επομένως *lex specialis* σε σχέση με τις εισαγωγές εμπορευμάτων που κατάγονται από χώρα χωρίς οικονομία αγοράς, υπήρξε προφανώς επί μακρό χρόνο καθοριστική για τη στάση που τήρησε η Επιτροπή στην παρούσα διαδικασία. Η άποψη αυτή διαφαίνεται ήδη στη δημοσίευση με την οποία γνωστοποιήθηκε η κίνηση της διαδικασίας³⁰. Η άποψη αυτή διατυπώνεται σαφώς στον κανονισμό 1386/91³¹ και στο έγγραφο της Επιτροπής της 2ας Αυγούστου 1991³².

Κατά τη γνώμη μου, η άποψη αυτή είναι εσφαλμένη. Όπως το ίδιο το Συμβούλιο ορθώς διαπίστωσε, το άρθρο 2, παράγραφος 6, αφορά τις περιπτώσεις «έμμεσου» ντάμπινγκ, δηλαδή περιπτώσεις κατά τις οποίες το προϊόν «δεν εισάγεται αμέσως από τη χώρα καταγωγής», αλλά μεταφέρεται στην Κοινότητα από μια ενδιάμεση χώρα³³. Τόσο το γράμμα όσο και η θέση αυτής της διατάξεως στο όλο σύστημα συνηγορούν υπέρ της απόψεως ότι το άρθρο 2, παράγραφος 6, εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες χώρα καταγωγής είναι μια χώρα χωρίς οικονομία αγοράς.

53. Στην ίδια διαπίστωση φαίνεται τελικά να καταλήγει η Επιτροπή, καθώς και — συντασσόμενο προς την πρότασή της — το Συμβούλιο. Η περιεχόμενη στην αιτιολογική σκέψη 10 του προσβαλλόμενου κανονισμού αιτιολογία είναι εντούτοις εξαιρετικά ασαφής. Το Συμβούλιο «επιβεβαιώνει» στην αιτιολογική αυτή σκέψη ότι τα εμπορεύματα απλώς μεταφορτώθηκαν στο Χονγκ Κονγκ

30 — Βλ. ανωτέρω, σημείο 4, στο τέλος.

31 — Βλ. ανωτέρω, σημείο 11.

32 — Βλ. ανωτέρω, σημείο 45.

33 — Βλ. συναφώς Beseler, J. F. /Williams, A. N.: *Anti-Dumping and Anti-Subsidy Law: The European Communities*, London, 1986, σ. 73· Boudant, J.: *L'anti-dumping communautaire*, Paris, 1991, σ. 73 επ.

και από αυτό συνάγει («συνεπώς») ότι η κανονική αξία πρέπει να καθορισθεί βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 5. Το άρθρο 2, παράγραφος 6, δεν μνημονεύεται εδώ. Εντούτοις, είναι σαφές ότι το Συμβούλιο εξετάζει στο σημείο αυτό ένα στοιχείο του πραγματικού της διατάξεως αυτής, συγκεκριμένα δε το ζήτημα αν τα εν λόγω εμπορεύματα αποτέλεσαν απλώς αντικείμενο διαμετακομίσεως μέσω της χώρας εξαγωγής (το Χονγκ Κονγκ). Το ότι το Συμβούλιο, δίνοντας καταφατική απάντηση στο ζήτημα αυτό, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι πρέπει να εφαρμοστεί το άρθρο 2, παράγραφος 5, δεν μπορεί να σημαίνει παρά ότι η διάταξη αυτή τυγχάνει εφαρμογής μέσω παραπομπής που περιέχεται στο άρθρο 2, παράγραφος 6. Υπ' αυτό το πρίσμα είναι κατανοητή η επιχειρηματολογία — η οποία προφανώς εκτίθεται πολύ συνοπτικά στον προσβαλλόμενο κανονισμό. Αν τα εμπορεύματα απλώς μεταφορτώνονται στη χώρα εξαγωγής, τότε η κανονική αξία μπορεί να καθορισθεί βάσει των τιμών στην εσωτερική αγορά της χώρας εξαγωγής (του Χονγκ Κονγκ) ή βάσει των τιμών στην εσωτερική αγορά της χώρας καταγωγής (της Κίνας). Στην τελευταία αυτή περίπτωση αυτό συνεπάγεται πράγματι την εφαρμογή του άρθρου 2, παράγραφος 5, διότι διαφορετικά — όπως ορθώς εξέθεσε το Συμβούλιο — οι διατάξεις του άρθρου αυτού θα μπορούσαν άνευ ετέρου να καταστρατηγηθούν.

54. Πάντως, η δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 2, παράγραφος 5 (μέσω του άρθρου 2, παράγραφος 6), μπορεί να συναχθεί *μόνον* αν ληφθούν ως βάση οι τιμές στην εσωτερική αγορά της χώρας καταγωγής. Το άρθρο 2, παράγραφος 6, όμως, προβλέπει ρητώς δύο διαφορετικές βάσεις υπολογισμού — εκτός από τις τιμές στην εσωτερική αγορά της χώρας καταγωγής, τις τιμές στην εσωτερική αγορά της χώρας εξαγωγής. Στη δεύτερη φράση της διατάξεως αυτής αναφέρονται διάφορες συγκριτές κατά τις οποίες η χρησιμοποίηση ως βάση υπολογισμού των

τιμών στην εσωτερική αγορά της χώρας καταγωγής *μπορεί* να είναι η κατάλληλη. Επομένως, πρόκειται για μια διάταξη — όπως το ίδιο το Συμβούλιο εξέθεσε στο υπόμνημά του αντικρούσεως — η οποία παρέχει στις κοινοτικές αρχές «ευρεία διακριτική ευχέρεια» («un large rouvoir d'appréciation discrétionnaire»). Το Συμβούλιο ισχυρίζεται αντιθέτως ότι η εφαρμογή του άρθρου 2, παράγραφος 6, *πρέπει* να συνεπάγεται εν προκειμένω τη χρησιμοποίηση των τιμών της χώρας καταγωγής ως βάσεως υπολογισμού — και επομένως την εφαρμογή του άρθρου 2, παράγραφος 5. Η προσφεύγουσα ορθώς αντιτάσσει ότι κατ' αυτό τον τρόπο μια διάταξη που προβλέπει διακριτική ευχέρεια καθίσταται διάταξη επιτακτικού χαρακτήρα.

Κατά τη διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου οι διάδικοι ανέπτυξαν διεξοδικά τις απόψεις τους ως προς ένα άλλο κριτήριο που αναφέρεται στο άρθρο 2, παράγραφος 6 (δηλαδή το ζήτημα αν τα εν λόγω προϊόντα κατασκευάζονται στη χώρα εξαγωγής). Κατά τη γνώμη μου, οι απόψεις αυτές δεν έχουν σημασία για την έκδοση αποφάσεως επί της παρούσας υποθέσεως. Ακόμη και αν ευσταθούσε ο ισχυρισμός του Συμβουλίου ότι στο Χονγκ Κονγκ κατασκευάζονται τέτοια προϊόντα, αυτό δεν θα μετέβαλε το γεγονός ότι το άρθρο 2, παράγραφος 6, προβλέπει τη δυνατότητα λήψεως αποφάσεως κατά διακριτική ευχέρεια.

55. Από τα μέχρι τούδε λεχθέντα προκύπτει ότι τα εκτιθέμενα στην αιτιολογική σκέψη 10 του προσβαλλόμενου κανονισμού συνιστούν *ουσιώδη* εκτίμηση η οποία έπρεπε να γνωστοποιηθεί στην προσφεύγουσα και ως προς την οποία έπρεπε να δοθεί στην προσφεύγουσα η δυνατότητα να διατυπώσει τις απόψεις της. Δεδομένου ότι αυτό δεν συνέβη, υφίσταται, κατά τη γνώμη μου, παραβίαση του δικαιώματος προηγουμένης ακροάσεως της προσφεύγουσας, πράγμα που καθιστά δυνατή την ευόδωση της προσφυγής.

Ομοειδές των προϊόντων και αιτιώδης συνάφεια μεταξύ ντάμπινγκ και ζημίας

— Έλλειψη αιτιολογίας

56. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι υφίσταται παραβίαση του δικαιώματος ακροάσεως και ως προς τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίστηκε το ζήτημα αν τα προϊόντα που κατασκευάζουν οι κοινοτικοί παραγωγοί είναι συγκρίσιμα προς τους αναπλήρες που κατασκευάζει η Gao Yao. Κατά τη γνώμη της, το ίδιο ισχύει και ως προς τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίστηκε το ζήτημα αν η προσαπτόμενη στην Gao Yao πρακτική ντάμπινγκ υπήρξε η αιτία της ζημίας που υπέστη η κοινοτική βιομηχανία.

57. Εντούτοις, δεν χρειάζεται εν προκειμένω να εξεταστούν λεπτομερώς τα ζητήματα αυτά. Από τις παρατηρήσεις της προσφεύγουσας προκύπτει ότι αυτή δεν παραπονείται για το ότι δεν της δόθηκε η δυνατότητα να διατυπώσει τις απόψεις της ως προς τα συναφή περιστατικά και τις εκτιμήσεις των κοινοτικών οργάνων. Αντιθέτως, ισχυρίζεται ότι οι αντιρρήσεις που προέβαλε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας δεν ελήφθησαν υπόψη, ή δεν ελήφθησαν δεόντως υπόψη, από την Επιτροπή και το Συμβούλιο. Σε τελευταία ανάλυση, διατυπώνει την αιτίαση ότι τα κοινοτικά όργανα εφάρμοσαν εσφαλμένως το ουσιαστικό δίκαιο και δεν τήρησαν την υποχρέωσή τους αιτιολογήσεως των σχετικών νομικών πράξεων. Αντιθέτως, δεν πρόκειται για ενδεχόμενη παραβίαση του δικαιώματος προηγούμενης ακροάσεως.

58. Κατά την προσφεύγουσα, ο προσβαλλόμενος κανονισμός στερείται από πολλές απόψεις αιτιολογίας. Αυτό ισχύει καταρχάς ως προς την εκτίμηση των ζητημάτων που αναφέρθηκαν ήδη σε συνάρτηση με το ζήτημα της παραβίασεως του δικαιώματος της προηγούμενης ακροάσεως (προσδιορισμού της κανονικής αξίας, ομοειδούς των προϊόντων, αιτιώδους συνάφειας μεταξύ πρακτικής ντάμπινγκ και ζημίας). Η προσφεύγουσα διατυπώνει συναφείς και ορισμένες πρόσθετες παρατηρήσεις. Έτσι, παραδείγματος χάρι, ισχυρίζεται ότι στον προσβαλλόμενο κανονισμό δεν εκτίθεται ποια ήταν η σημασία που είχαν οι εισαγωγές από — μη εμπλακέντα στη διαδικασία αντιντάμπινγκ — τρίτα κράτη. Έλλειψη αιτιολογίας υφίσταται επίσης, καθόσον η προσφεύγουσα δεν εξαιρέθηκε από τη διαδικασία αντιντάμπινγκ παρά το ασήμαντο μεριδίό της αγοράς. Τέλος, στον προσβαλλόμενο κανονισμό χρησιμοποιούνται αριθμητικά στοιχεία τα οποία αναφέρονται και σε άλλα προϊόντα, χωρίς να παρέχεται συναφής αιτιολογία.

59. Κατά πάγια νομολογία, από την αιτιολογία που απαιτείται βάσει του άρθρου 190 της Συνθήκης πρέπει να προκύπτει κατά τρόπο σαφή και αναμφισβήτητο η συλλογιστική της κοινοτικής αρχής που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη, έτσι ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στους ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους που οδήγησαν στη λήψη του μέτρου για να είναι σε θέση να υπερασπίσουν τα δικαιώματά τους και στο Δικαστήριο να ασκήσει τον έλεγχο του³⁴.

34 — Βλ. από την πρόσφατη νομολογία, παραδείγματος χάρι, την απόφαση της 10ης Μαρτίου 1992, C-171/87, Canon κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1992, σ. I-1237, σκέψη 55). Βλ. επίσης τις προτάσεις μου στην υπόθεση C-69/89, Nakajima κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1991, σ. I-2112, σημείο 34).

Επί του ζητήματος των χρησιμοποιηθέντων αριθμητικών στοιχείων

60. Η προσφεύγουσα προβάλλει ότι τα αριθμητικά στοιχεία που χρησιμοποιήσαν η Επιτροπή και το Συμβούλιο αφορούν όχι μόνο τα εν προκειμένω προϊόντα αλλά και άλλα προϊόντα που δεν αποτέλεσαν αντικείμενο της έρευνας. Με το υπόμνημά της απαντήσεως η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι το καθού ουδέποτε διευκρίνισε γιατί χρησιμοποίησε τα αριθμητικά στοιχεία της Eurostat τα οποία αναφέρονταν επίσης και στους αναπτήρες Piezo³⁵. Μπορεί εδώ, για κάθε ενδεχόμενο, να τονιστεί ότι η προσφεύγουσα επεσήμανε στην Επιτροπή το ζήτημα αυτό ήδη με το υπόμνημά της της 19ης Ιουνίου 1991³⁶.

61. Σύμφωνα με την περιεχόμενη στην αιτιολογική σκέψη 11 του κανονισμού 1386/91 διαπίστωση της Επιτροπής, οι αναπτήρες Piezo δεν εμπίπτουν στην παρούσα διαδικασία αντιντάμπινγκ³⁷. Ο προσβαλλόμενος κανονισμός του Συμβουλίου δεν επιβεβαιώνει μεν ρητώς αυτό τον ορισμό των προϊόντων που αφορούσε η διαδικασία³⁸, αλλά δεν υφίσταται καμία αμφιβολία ότι το Συμβούλιο υιοθέτησε εντούτοις

τον ορισμό αυτό³⁹. Πράγματι, το Συμβούλιο δεν αμφισβήτησε κατά την παρούσα διαδικασία ότι οι αναπτήρες Piezo δεν αποτέλεσαν αντικείμενο της διαδικασίας αντιντάμπινγκ και του προσβαλλόμενου κανονισμού.

62. Δεν αμφισβητείται ότι τα αναφερόμενα στην αιτιολογική σκέψη 32 του κανονισμού 1386/91 αριθμητικά στοιχεία ως προς τις εισαγωγές από την Κορέα και τις συνολικές εισαγωγές από τις οικείες χώρες υπολογίστηκαν βάσει των αριθμητικών στοιχείων της Eurostat και, επομένως, αναφέρονται σε αναπτήρες Piezo. Στις συνολικές αυτές εισαγωγές (35,4 εκατομμύρια τεμάχια το 1986 και 152,5 εκατομμύρια τεμάχια το 1989) στηρίζεται επίσης και ο περιεχόμενος στην ίδια αιτιολογική σκέψη υπολογισμός κατά τον οποίο το μερίδιο αγοράς «για τις εισαγωγές που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ» αυξήθηκε από 11 % το 1986 σε 35 % το 1989.

63. Η Επιτροπή εκθέτει στο σημείο αυτό ότι χρησιμοποίησε για την Κορέα τα αριθμητικά στοιχεία της Eurostat, επειδή τα παρασχεθέντα από τον Κορεάτη εξαγωγέα αριθμητικά στοιχεία δεν της φάνηκαν αντιπροσωπευτικά. Εντούτοις, δεν διευκρίνισε γιατί τότε στηρίξε στα αριθμητικά στοιχεία της Eurostat την «αύξηση του τμήματος της αγοράς για τις εισαγωγές που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ». Τα αριθμητικά στοιχεία της Eurostat αναφέρονται επίσης σε προϊόντα που δεν αποτέλεσαν αντικείμενο της έρευνας αντιντάμπινγκ. Επομένως, η χρησιμοποίηση τέτοιων αριθμητικών στοιχείων χρήζει προφανώς αιτιολογίας. Μια τέτοια αιτιολογία δεν ανευρίσκεται ούτε στον προσβαλλόμενο κανονισμό

35 — Ως προς την έννοια αυτή, βλ. ανωτέρω σημείο 10. Η προσφεύγουσα ισχυρίστηκε με το δικόγραφο της προσφυγής της ότι τα χρησιμοποιηθέντα από τα κοινοτικά όργανα αριθμητικά στοιχεία αναφέρονταν επίσης και σε αναπτήρες οι οποίοι είχαν μεγαλύτερη περιεκτικότητα από τα προϊόντα που κατασκευάζει η Gao Yao και, επομένως, δεν μπορούσαν να συγκριθούν με αυτά. Εντούτοις, στην αιτιολογική σκέψη 34 του κανονισμού 1386/91, η Επιτροπή εκθέτει ότι για να εξασφαλιστεί δίκαιη σύγκριση κατά τον προσδιορισμό της υποτιμολόγησής ελάβε υπόψη μόνον αναπτήρες με παρεμφερή περιεκτικότητα. Αυτό επιβεβαιώνεται από το Συμβούλιο στην αιτιολογική σκέψη 13 του προσβαλλόμενου κανονισμού. Όπως φαίνεται, η προσφεύγουσα δεν επιμένει πλέον, με το υπόμνημά της ανταπαντήσεως, ως προς αυτό το σημείο των αιτιάσεών της. Ενόψει των εκτιμημένων κατωτέρω ως προς το ζήτημα του συνολογισμού των αναπτήρων Piezo, το επιχείρημα αυτό ασφαλώς δεν έχει ιδιαίτερη σημασία.

36 — Βλ. σημείο 6. 1 του υπομνήματός αυτού.

37 — Βλ. ανωτέρω σημείο 10.

38 — Βλ. αιτιολογική σκέψη 5 του προσβαλλόμενου κανονισμού.

39 — Επιβεβαίωση της απόψεώς μου θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι περιέχεται στην αιτιολογική σκέψη 1 του προσβαλλόμενου κανονισμού.

ούτε στον κανονισμό 1386/91 της Επιτροπής.

64. Το καθού δεν αρνείται ότι χρησιμοποιήθηκαν τα αριθμητικά αυτά στοιχεία. Εξάλλου, το γεγονός αυτό προκύπτει σαφώς από τους σχετικούς κανονισμούς⁴⁰. Προβάλλει πάντως προς άμυνά του δύο επιχειρήματα. Πρώτον, ο συνυπολογισμός των αναπτήρων Piezo ήταν μάλιστα επωφελής για την προσφεύγουσα, δεδομένου ότι τα προϊόντα αυτά δεν κατασκευάζονται στην Κίνα και, επομένως, τα αριθμητικά στοιχεία που αφορούν μόνο την Gao Yao εμφανίζονται ευνοϊκότερα. Δεύτερον, ο συνυπολογισμός των προϊόντων αυτών ουδόλως μεταβάλλει το αποτέλεσμα, δεδομένου ότι οι «τάσεις» ως προς τις δύο κατηγορίες προϊόντων ήταν οι ίδιες.

65. Το πρώτο αναφερόμενο επιχείρημα μόνον εκ πρώτης όψεως φαίνεται να ευσταθεί. Φυσικά, η εμφανιζόμενη στον κανονισμό 1386/91 ως προς την Κίνα εξέλιξη των εισαγωγών προς την ΕΚ (από 0 εκατομμύρια τεμάχια το 1986 σε 6,1 εκατομμύρια τεμάχια το 1989) είναι λιγότερο σημαντική, αν θεωρηθεί με βάση τις συνολικές εισαγωγές, περιλαμβανομένων των αναπτήρων Piezo. Πρέπει πάντως να σημειωθεί ότι τα κοινοτικά όργανα κατά την έρευνα των αιτιών της ζημίας ανέλυσαν *σφραγιστικά* τις συνέπειες των εισαγωγών που αποτέλεσαν αντικείμενο ντάμπινγκ⁴¹. Επομένως, τα κοινοτικά όργανα λαμβάνουν ως βάση το σύνολο των εισαγωγών από όλες τις οικείες χώρες (Ιαπωνία, Κίνα, Ταϊλάνδη και Κορέα) οι

οποίες περιελάμβαναν και αναπτήρες Piezo. Επομένως, το γεγονός ότι ελήφθησαν ως βάση τα αριθμητικά αυτά στοιχεία ουδόλως ήταν προς το συμφέρον της προσφεύγουσας.

66. Το δεύτερο επιχείρημα προκαλεί έκπληξη. Ούτε το Συμβούλιο ούτε η Επιτροπή ήταν προφανώς σε θέση να καθορίσουν έστω και κατά προσέγγιση τα αριθμητικά στοιχεία ως προς τα προϊόντα που αφορούσε η έρευνα καθώς και ως προς τους αναπτήρες Piezo. Εντούτοις, το Συμβούλιο ισχυρίζεται ότι οι τάσεις ως προς τις δύο αυτές κατηγορίες ήταν οι ίδιες. Προς στήριξη όμως αυτού του ισχυρισμού δεν προσκομίζεται η παραμικρή απόδειξη. Ακόμη και αν, παρά ταύτα, ο ισχυρισμός αυτός ευσταθούσε, παραμένει γεγονός ότι ο ισχυρισμός αυτός ούτε αιτιολογείται ούτε μνημονεύεται στον προσβαλλόμενο κανονισμό (και τον κανονισμό 1386/91). Επομένως, ελλείπει η απαιτούμενη αιτιολογία.

67. Οι ιδιομορφίες της παρούσας υποθέσεως κάθε άλλο παρά τελειώνουν εδώ. Στο υπόμνημά του αντικρούσεως της προσφυγής, το Συμβούλιο εκθέτει στο σημείο 108 ότι οι αναπτήρες Piezo περιελήφθησαν στα αριθμητικά στοιχεία *μόνο* ως προς την *κατανάλωση* και τα *μερίδια αγοράς*. Αντιθέτως, όλα τα άλλα στοιχεία αφορούσαν αποκλειστικά τα προϊόντα για τα οποία πρόκειται στην παρούσα υπόθεση. Αυτό δύσκολα μπορεί να γίνει εξαρχής αντιληπτό, δεδομένου ότι στην αιτιολογική σκέψη 32 του κανονισμού 1386/91 — και μόνον εδώ χρησιμοποιούνται, όπως αναφέρεται σ' αυτή, αριθμητικά στοιχεία της Eurostat — γίνεται λόγος μόνο για εισαγωγές (ή πωλήσεις) και μερίδια αγοράς, όχι όμως και για κατανάλωση. Μια άλλη εικόνα προκύπτει

40 — Βλ. ιδίως τη δεύτερη παράγραφο της αιτιολογικής σκέψης 41 του κανονισμού 1386/91.

41 — Αιτιολογική σκέψη 44 του κανονισμού 1386/91, όπως επιβεβαιώθηκε στην αιτιολογική σκέψη 15 του προσβαλλόμενου κανονισμού.

ενόψει των όσων εκτίθενται στο σημείο 84 του υπομνήματος αντικρούσεως. Στο σημείο αυτό αναφέρεται ότι τα αριθμητικά στοιχεία ως προς την εξέλιξη της καταναλώσεως, των πωλήσεων και των μεριδίων αγοράς περιλαμβάνουν και αναπτήρες Piezo.

Αν ληφθούν ως βάση τα περιεχόμενα στην αιτιολογική σκέψη 32 του κανονισμού 1386/91 στοιχεία, κατά τα οποία εισαγωγές 35,4 εκατομμυρίων τεμαχίων το 1986 και 152,5 εκατομμυρίων τεμαχίων το 1989 αντιστοιχούν σε μερίδιο αγοράς 11 και 35 % αντιστοίχως, τότε συνάγεται πράγματι κατανάλωση που αντιστοιχεί ως επί το πλείστον⁴² στα αναφερόμενα στην αιτιολογική σκέψη 30 αριθμητικά στοιχεία⁴³. Η διαφορά σε σχέση με τα αριθμητικά στοιχεία που αναφέρονται στην αιτιολογική αυτή σκέψη δεν είναι βέβαια ασήμαντη (περίπου 4 εκατομμύρια τεμάχια για κάθε περίπτωση), δεν μπορεί όμως να εξηγηθεί από το ότι οι αναπτήρες Piezo δεν περιλαμβάνονται στα εκτιθέμενα στην αιτιολογική σκέψη 30 αριθμητικά στοιχεία⁴⁴. Επομένως, πρόκειται κατά πάσα πιθανότητα για λογιστικό λάθος.

Από μία σύγκριση προκύπτει ότι και τα αναφερόμενα στην αιτιολογική σκέψη 38⁴⁵ του κανονισμού 1386/91 αριθμητικά στοιχεία ως προς τις πωλήσεις των κοινοτικών παραγωγών — καθόσον μπορούν να επαληθευθούν — πρέπει να υπολογίστηκαν επί αυτής της βάσεως. Αν οι πωλήσεις αυτές ανέρχονταν σε 249,0 εκατομμύρια τεμάχια το 1986

(με μερίδιο αγοράς 78,4 %) και 266,5 εκατομμύρια τεμάχια το 1989 (με μερίδιο αγοράς 60,5 %), τότε προκύπτει κατανάλωση 317,6 εκατομμυρίων τεμαχίων το 1986 και 440,5 εκατομμυρίων τεμαχίων το 1989. Είναι ευχάριστο το ότι το συμπέρασμα αυτό δεν απέχει των αριθμητικών στοιχείων που αναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 30.

68. Επομένως, συνάγεται ότι όχι μόνο στην αιτιολογική σκέψη 32 του κανονισμού 1386/91 αλλά και σε αρκετά άλλα σημεία χρησιμοποιήθηκαν τα αριθμητικά στοιχεία της Eurostat, τα οποία περιελάμβαναν επίσης και τους αναπτήρες Piezo, χωρίς αυτό να αναφέρεται σαφώς — ή καν να αιτιολογείται. Η μοναδική αναφορά στη χρησιμοποίηση των αριθμητικών αυτών στοιχείων ανευρίσκεται στην αιτιολογική σκέψη 32 και περιορίζεται στα αναφερόμενα στην αιτιολογική αυτή σκέψη αριθμητικά στοιχεία. Μια τέτοια μέθοδος ενεργείας δεν μπορεί παρά να χαρακτηριστεί ως εξαιρετικά περιεργή. Το γεγονός αυτό επιρρωννύει την άποψή μου ότι η αιτίαση της προσφεύγουσας, κατά την οποία ο προσβαλλόμενος κανονισμός (με τον οποίο επιβεβαιώθηκαν οι ανωτέρω εξετασθείσες παρατηρήσεις που περιέχονται στον κανονισμό 1386/91) είναι ελαττωματικός λόγω ελλείψεως αιτιολογίας, είναι απολύτως δικαιολογημένη.

Άλλα ζητήματα

69. Όσον αφορά τα άλλα σημεία, βάσει των οποίων η προσφεύγουσα θεωρεί ότι μπορεί να συναγάγει την έλλειψη αιτιολογίας, δεν μπορώ να υιοθετήσω την άποψή της.

Όσον αφορά καταρχάς τον υπολογισμό της κανονικής αξίας, το Συμβούλιο εξέθεσε στην

42 — Βλ. ανωτέρω, σημείο 12.

43 — Για το 1986 υπολογίστηκε επί αυτής της βάσεως κατανάλωση 321,8 εκατομμυρίων τεμαχίων και για το 1989 κατανάλωση 435,6 εκατομμυρίων τεμαχίων.

44 — Τα αριθμητικά στοιχεία θα πρέπει φυσικά να είναι μικρότερα (και όχι μεγαλύτερα). Εξάλλου, από τη σύγκριση των αναφερομένων στην αιτιολογική σκέψη 31 του κανονισμού αριθμητικών στοιχείων εμφανίζεται ότι οι εισαγωγές αναπτήρων Piezo από τα οικεία κράτη πρέπει να ήταν κατά πολύ μεγαλύτερες (το 1989 τουλάχιστον πλέον των 50 εκατομμυρίων).

45 — Βλ. ανωτέρω, σημείο 14.

ήδη εξετασθείσα αιτιολογική σκέψη 10 του προσβαλλόμενου κανονισμού γιατί έλαβε εν προκειμένω υπόψη μια ανάλογη χώρα. Η αιτιολογία είναι μεν εξαιρετικά λακωνική, αφήνει όμως να φανούν οι ουσιώδεις εκτιμήσεις. Έτσι, το Συμβούλιο υπολόγισε την κανονική αξία βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 5, του κανονισμού 2423/88, επειδή τα προϊόντα απλώς μεταφορτώθηκαν στο Χονγκ Κονγκ. Όπως ήδη αναφέρθηκε, το Συμβούλιο λαμβάνει προφανώς ως δεδομένο ότι σε μια τέτοια περίπτωση η εφαρμογή του άρθρου 2, παράγραφος 6, συνεπάγεται *κατ' ανάγκην* ότι πρέπει να ληφθούν ως βάση οι τιμές της χώρας καταγωγής. Όπως ήδη εξέθεσα, αυτό δεν είναι ορθό⁴⁶. Εντούτοις, εδώ πρόκειται, κατά τη γνώμη μου, για σφάλμα *ουσίας* και όχι για έλλειψη αιτιολογίας.

Ως προς το ζήτημα επίσης του *ομοειδούς των προϊόντων*, στον προσβαλλόμενο κανονισμό περιέχονται τα αναγκαία στοιχεία. Στην αιτιολογική σκέψη 5 του κανονισμού αυτού επιβεβαιώνει το Συμβούλιο τις διαπιστώσεις της Επιτροπής, κατά τις οποίες τα προϊόντα των κατασκευαστών από τις χώρες που αφορούσε η έρευνα και οι αναπτήρες που κατασκευάζονται από τους κοινοτικούς παραγωγούς αποτελούν ομοειδή προϊόντα. Το Συμβούλιο ορθώς επισήμανε ότι το ζήτημα του ομοειδούς των προϊόντων έχει επίσης σημασία όσον αφορά τον καθορισμό της ανάλογης χώρας κατά το άρθρο 2, παράγραφος 5, του κανονισμού 2423/88. Εν προκειμένω μπορεί να μην εξεταστεί το ζήτημα αν η προσφεύγουσα προέβαλε εμπροθέσμως την αιτίασή της σχετικά με το τελευταίο αυτό σημείο. Εν πάση περιπτώσει, η επιλογή από τα κοινοτικά όργανα της Ταϊλάνδης ως ανάλογης χώρας είναι επαρκώς αιτιολογημένη⁴⁷.

Το ζήτημα της *αιτιώδους συνάφειας* μεταξύ της πρακτικής ντάμπινγκ και της ζημίας της κοινοτικής βιομηχανίας εκτίθεται διεξοδικώς τόσο στον προσβαλλόμενο κανονισμό (αιτιολογική σκέψη 15) όσο και στον κανονισμό 1386/91 (αιτιολογικές σκέψεις 44 έως-50). Οι διευκρινίσεις αυτές — όπως θα καταδειχθεί κατωτέρω — εμπεριέχουν σφάλματα. Αυτό πάντως δεν μεταβάλλει το γεγονός ότι συνιστούν επαρκή αιτιολογία σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 190 της Συνθήκης ΕΚ.

70. Επίσης, δεν μπορεί να συναχθεί έλλειψη αιτιολογίας, καθόσον τα κοινοτικά όργανα, σε αντίθεση προς το αίτημα της προσφεύγουσας, αρνήθηκαν να την εξαιρέσουν από την επιβολή των δασμών αντιντάμπινγκ λόγω του ασήμαντου μεριδίου της αγοράς. Ως προς αυτό, πρέπει καταρχάς να παρατηρήσω ότι η άποψη στην οποία στηρίζεται το αίτημα αυτό της προσφεύγουσας δεν μου φαίνεται βάσιμη⁴⁸. Εξάλλου, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι τα όργανα οφείλουν να εξετάζουν στους κανονισμούς τους όλα τα επιχειρήματα μιας επιχειρήσεως.

Τέλος, έλλειψη αιτιολογίας δεν μπορεί να συναχθεί ούτε από το ότι το Συμβούλιο δεν εξέτασε στον προσβαλλόμενο κανονισμό τις *εισαγωγές από τρίτα κράτη*. Αφενός, ο ισχυρισμός αυτός της προσφεύγουσας είναι ανακριβής, καθόσον ο προσβαλλόμενος κανονισμός αναφέρεται πράγματι (αιτιολογική

46 — Βλ. ανωτέρω, σημείο 54.

47 — Βλ. τις αιτιολογικές σκέψεις 18 έως 21 του κανονισμού 1386/91.

48 — Βλ. συναφώς κατωτέρω, σημείο 84.

σκέψη 15) στα εκτιθέμενα αντιστοίχως με τον κανονισμό 1386/91, όπου εξετάζεται το ζήτημα αυτό⁴⁹. Αφετέρου, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι οι εισαγωγές από τρίτα κράτη, τα οποία δεν αφορούσε η έρευνα, ανήλθαν κατά τον χρόνο των υπό κρίση περιστατικών από 46,6 εκατομμύρια σε 73,1 εκατομμύρια τεμάχια, δηλαδή κατά 57 %, δεν συμβιβάζεται με τα αριθμητικά στοιχεία που χρησιμοποίησαν τα όργανα στους κανονισμούς τους. Αν ληφθούν ως βάση αυτά τα αριθμητικά στοιχεία, τότε οι εισαγωγές από τρίτα κράτη⁵⁰ ανέρχονταν ακόμη το 1986 σε 33,1 εκατομμύρια τεμάχια, ενώ το 1989 έπεσαν στα 20,8 εκατομμύρια τεμάχια. Αυτό αντιστοιχεί στα αριθμητικά στοιχεία που αναφέρει το καθού στο σημείο 79 του υπομνήματός του αντικρούσεως.

Όσον αφορά το τελευταίο αυτό σημείο, πρέπει εντούτοις να υπομνηστεί ότι τα αριθμητικά στοιχεία που χρησιμοποίησαν τα όργανα της Κοινότητας — και επομένως και τα αριθμητικά στοιχεία για τις εισαγωγές από χώρες τις οποίες δεν αφορούσε η έρευνα αντιντάμπινγκ — περιελάμβαναν σε κάθε περίπτωση και τους αναπτήρες Piezo που δεν αποτελούσαν αντικείμενο της διαδικασίας. Η χρησιμοποίηση των αριθμητικών αυτών στοιχείων για τις εισαγωγές από τρίτες χώρες προκαλεί επομένως τους ίδιους ενδοιασμούς τους οποίους διατύπωσα ήδη σε σχέση με τον προσδιορισμό των αριθμητικών στοιχείων που αφορούν τις εισαγωγές από τις χώρες που αφορούσε η έρευνα⁵¹.

49 — Βλ. τη σκέψη 48 του κανονισμού αυτού.

50 — Αντιστοίχως κατανάλωση, με αφαίρεση των πωλήσεων των κοινοτικών παραγωγών και των εισαγωγών από την Κορέα, την Ιαπωνία, την Κίνα και την Ταϊλάνδη (για το 1989 π.χ. 439,8 εκατομμύρια - 266,5 εκατομμύρια - 152,5 εκατομμύρια = 20,8 εκατομμύρια τεμάχια).

51 — Βλ. ανωτέρω, σημείο 60 επ.

— Επί του ζητήματος της από ουσιαστικής απόψεως νομιμότητας του προσβαλλόμενου κανονισμού

Παράβαση των διατάξεων της GATT

71. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός αντιβαίνει ως προς τον υπολογισμό της κανονικής αξίας στο άρθρο 2, παράγραφος 3, του κώδικα αντιντάμπινγκ της GATT. Η διάταξη αυτή συμπίπτει ως επί το πλείστον από απόψεως περιεχομένου με το άρθρο 2, παράγραφος 6, του κανονισμού 2423/88. Εντούτοις, σε αντίθεση προς την κοινοτική διάταξη, στο άρθρο 2, παράγραφος 3, του κώδικα αντιντάμπινγκ ορίζεται ότι στις περιπτώσεις που αφορά η διάταξη αυτή η κανονική αξία πρέπει «συνήθως» («normalement») να υπολογίζεται βάσει των τιμών στην εσωτερική αγορά της χώρας εξαγωγής.

72. Εντούτοις, το άρθρο 2, παράγραφος 6, και η αναφερθείσα διάταξη του κώδικα αντιντάμπινγκ, κατά τη γνώμη μου, συμπίπτουν ως επί το πλείστον από απόψεως αποτελέσματος παρά τη διαφορά αυτή. Για τις περιπτώσεις κατά τις οποίες «το προϊόν διαμετακομίζεται μέσω της χώρας εξαγωγής ή αν τέτοια προϊόντα δεν κατασκευάζονται στη χώρα εξαγωγής ή αν δεν υπάρχει συγκρίσιμη τιμή για τα προϊόντα αυτά στη χώρα εξαγωγής» προβλέπουν και οι δύο διατάξεις ότι η κανονική αξία μπορεί να προσδιοριστεί βάσει των τιμών στη χώρα καταγωγής. Επομένως, μπορώ εν προκειμένω να αναφερθώ στις παρατηρήσεις μου

επί του άρθρου 2, παράγραφος 6, του κανονισμού 2423/88⁵².

73. Στην παρούσα περίπτωση πάντως δεν είναι απαραίτητως αναγκαίο να εξεταστεί περαιτέρω η αιτίαση της προσφεύγουσας. Βεβαίως, η Κοινότητα δεσμεύεται από τις διατάξεις της GATT και του κώδικα αντιντάμπινγκ⁵³. Εντούτοις, πρέπει να επισημανθεί ότι στην παρούσα υπόθεση πρόκειται για εισαγωγές από την Κίνα. Το Συμβούλιο ορθώς τόνισε ότι η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας δεν περιλαμβάνεται στα συμβαλλόμενα κράτη της GATT, οπότε δεν είναι δυνατή η επίκληση των διατάξεων της GATT ή του κώδικα αντιντάμπινγκ. Είναι βεβαίως ορθό ότι τα επίμαχα προϊόντα που κατασκευάζονται στην Κίνα φθάνουν στην Κοινότητα μέσω Χονγκ Κονγκ. Αν όμως αυτό θεωρείτο επαρκές για να γίνει δεκτό ότι εφαρμόζονται οι κανόνες της GATT και του κώδικα αντιντάμπινγκ, τότε ένα μη συμβαλλόμενο κράτος θα αποκτούσε τη δυνατότητα να επεκτείνει στα προϊόντα του τα πλεονεκτήματα που προκύπτουν από αυτούς τους κανόνες, χωρίς να ισχύουν ως προς αυτά οι υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτούς. Αυτό δεν μπορεί να είναι ορθό. Επομένως, στερείται σημασίας και η παρατήρηση της προσφεύγουσας ότι η επιχείρηση Gao Yao (Κίνα) ανήκει εν μέρει σε μετόχους από το Χονγκ Κονγκ το οποίο αποτελεί μέρος της GATT.

Παράβαση του άρθρου 2, παράγραφος 6, του κανονισμού 2423/88

74. Η προσφεύγουσα προσάπτει στο Συμβούλιο ότι παρέβη το άρθρο 2, παράγραφος 6, του κανονισμού 2423/88, επειδή κατά

τον υπολογισμό της κανονικής αξίας στηρίχθηκε στις τιμές της Ταϊλάνδης ως ανάλογης χώρας και όχι στις τιμές του κράτους εξαγωγής (δηλαδή του Χονγκ Κονγκ). Όπως ήδη μνημονεύθηκε, το Συμβούλιο αναφέρθηκε με τον προσβαλλόμενο κανονισμό στο γεγονός ότι τα οικεία προϊόντα αποτέλεσαν απλώς αντικείμενο διαμετακομίσεως μέσω του Χονγκ Κονγκ. Αν αυτό συνέβαινε, τότε *μπορούσε* πράγματι το Συμβούλιο να θεωρήσει ότι ήταν ενδεδειγμένο να μην υπολογίσει την κανονική αξία βάσει των τιμών που εφαρμόζονταν στην εσωτερική αγορά του Χονγκ Κονγκ. Το άρθρο 2, παράγραφος 6, δεύτερη φράση, αναφέρεται ρητώς στην περίπτωση αυτή.

75. Όπως προκύπτει σαφώς από το γράμμα του άρθρου 2, παράγραφος 6, δεύτερη φράση, η λήψη ως βάση των τιμών είναι «μεταξύ άλλων» κατάλληλη σε τρεις διαφορετικές περιπτώσεις. Επομένως, δεν είναι αναγκαίο να συντρέχουν από κοινού τα χαρακτηριστικά των τριών αυτών περιπτώσεων — δηλαδή ότι πρέπει επομένως να πρόκειται για διέλευση από μια χώρα η οποία δεν παράγει η ίδια τέτοιου είδους προϊόντα και στην οποία δεν υφίσταται καμία συγκρίσιμη τιμή για τα προϊόντα αυτά. Αντιθέτως, αρκεί το ότι τα *οικεία προϊόντα* αποτέλεσαν αντικείμενο διαμετακομίσεως μέσω αυτής της χώρας.

Η προσφεύγουσα προβάλλει πάντως ότι από τους 6,1 εκατομμύρια αναπτήρες παραγωγής Gao Yao, οι οποίοι έφθασαν το 1989 στην κοινοτική αγορά, δεν εξήχθησαν από αυτή απευθείας στην Κοινότητα παρά μόλις 4,61 εκατομμύρια τεμάχια. Τα υπόλοιπα τεμάχια (περίπου 25 % της συνολικής ποσότητας) πωλήθηκαν σε ανεξάρτητες εμπορικές εταιρίες του Χονγκ Κονγκ, οι οποίες εξήγαγαν στη συνέχεια τους αναπτήρες στην Κοινότητα. Τα κοινοτικά όργανα έπρεπε να εξετάσουν τις τιμές που εφαρμόζαν οι εμπορικές αυτές εταιρίες για τις

52 — Βλ. κατωτέρω, σημείο 74 επ.

53 — Βλ. την απόφαση στην υπόθεση Nakajima (όπ. π., υποσημείωση 26, σκέψη 29).

πωλήσεις στην Κοινότητα και, στη συνέχεια, να καθορίσουν μια μέση αξία. Το Συμβούλιο αντιτείνει ότι οι τιμές αυτές δεν μπορούσαν να ληφθούν υπόψη, επειδή δεν ήταν γνωστές. Οι απευθείας πωλήσεις, δεδομένου ότι αποτελούσαν το 88 % των συνολικών πωλήσεων, μπορούσαν να θεωρηθούν αντιπροσωπευτικές.

Στο υπόμνημά του ανταπαντήσεως⁵⁴ το Συμβούλιο εξέθεσε ότι η διαφορά μεταξύ των αριθμητικών στοιχείων της προσφεύγουσας και των αριθμητικών στοιχείων του Συμβουλίου οφείλονται σε λογιστικό σφάλμα της προσφεύγουσας. Εκ πρώτης όψεως νομίζω ότι το επιχείρημα αυτό ευσταθεί. Δεδομένου ότι η ίδια η προσφεύγουσα εξέθεσε πως υπολόγισε τα δικά της αριθμητικά στοιχεία (τα οποία διαφέρουν από αυτά του Συμβουλίου) και δεν αμφισβήτησε τα αριθμητικά στοιχεία που περιέχονται στο υπόμνημα ανταπαντήσεως του Συμβουλίου⁵⁵, μπορεί, κατά τη γνώμη μου, να ληφθεί ως βάση ότι η άποψη του Συμβουλίου είναι ορθή.

Αν, επομένως, το μέρος των απευθείας εξαγωγών προς την Κοινότητα ανερχόταν σε 88 % των συνολικών εξαγωγών, τότε η Επιτροπή και το Συμβούλιο μπορούσαν, κατά τη γνώμη μου, να λάβουν ως δεδομένο ότι το μέγιστο μέρος των προϊόντων που διατέθηκαν από την Gao Yao εντός της ΕΚ

απετέλεσε απλώς αντικείμενο διαμετακομίσσεως μέσω του Χονγκ Κονγκ και, επομένως, οι απευθείας εξαγωγές πρέπει να θεωρηθούν ως αντιπροσωπευτικές σχετικά με το ζήτημα του καθορισμού της κανονικής αξίας.

76. Επομένως, το Συμβούλιο μπορούσε να θεωρήσει ότι στην παρούσα περίπτωση η κανονική αξία ήταν δυνατό να καθοριστεί βάσει των τιμών της χώρας προελεύσεως σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 6, του κανονισμού 2423/88. Δεδομένου ότι η χώρα αυτή ήταν η Κίνα και, συνεπώς, μια χώρα χωρίς οικονομία αγοράς, έπρεπε εν προκειμένω να οριστεί μια ανάλογη χώρα κατά το άρθρο 2, παράγραφος 5.

Εντούτοις, όπως ήδη μνημονεύθηκε, το Συμβούλιο έλαβε προφανώς ως δεδομένο ότι στην περίπτωση απλής διελεύσεως η κανονική αξία πρέπει να καθορίζεται βάσει των τιμών της χώρας καταγωγής⁵⁶. Κατ' αυτόν τον τρόπο δεν έλαβε υπόψη ότι το άρθρο 2, παράγραφος 6, παρέχει στα όργανα της Κοινότητας διακριτική εξουσία και, κατά συνέπεια, εφάρμοσε εσφαλμένα τη διάταξη αυτή.

77. Κατά την ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασία το Συμβούλιο προσπάθησε να αιτιολογήσει την άποψή του με την παρατήρηση

54 — Οι εκτιθέμενες εδώ παρατηρήσεις περιέχονται στο παράρτημα 2 του υπομνήματος ανταπαντήσεως. Το Συμβούλιο χαρακτήρισε το παράρτημα αυτό ως «εμπιστευτικό». Δεν ζήτησε εντούτοις ρητώς να εξεταστεί εμπιστευτικώς, οπότε φαίνεται να έχει επιδοθεί σε όλους τους διαδίκους. Πάντως, θα περιοριστώ (για ευνότητος λόγους) να εκθέσω τα συμπεράσματα που έχει συναγάγει εν προκειμένω το Συμβούλιο χωρίς να αναφέρω τα κατ' ιδίαν στοιχεία που παρέχει το Συμβούλιο σχετικά με τις πωλήσεις.

55 — Η προσφεύγουσα είχε τη δυνατότητα να προβεί σε κάτι τέτοιο κατά την προφορική διαδικασία. Όμως, δεν παρέστη στη διαδικασία αυτή.

56 — Βλ. ανωτέρω, σημεία 54 και 69.

ότι τα επίμαχα προϊόντα δεν κατασκευάζονταν στο Χονγκ Κονγκ. Με την παρατήρηση αυτή θέλησε προφανώς να στηριχθεί επικουρικά σε μια από τις δύο άλλες συγκυρίες που αναφέρονται στο άρθρο 2, παράγραφος 6, του κανονισμού 2423/88. Στον προσβαλλόμενο κανονισμό δεν έγινε χρήση της θεωρήσεως αυτής· επίσης, δεν φαίνεται να δόθηκε στην προσφεύγουσα η αναγκαία δυνατότητα για να διατυπώσει συναφώς την άποψή της. Για τον λόγο αυτόν, το Συμβούλιο δεν μπορεί εν πάση περιπτώσει να στηριχθεί στη θεώρηση αυτή. Επιπλέον, δεν αποδείχθηκε ότι ο ισχυρισμός του Συμβουλίου ευσταθεί, ενώ ο εκπρόσωπός του παραδέχθηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι κατά τον χρόνο της έρευνας αντιντάμπινγκ υφίστατο στο Χονγκ Κονγκ μια τέτοια παραγωγή (η οποία πάντως ήταν στα πρόθυρα εξαφανίσεως).

Διαδικασίας του Δικαστηρίου ο οποίος πρέπει να απορριφθεί. Επιπλέον, το Συμβούλιο ορθότατα επισημαίνει ότι ο κινεζικός σύνδεσμος και η ίδια η προσφεύγουσα — που εκπροσωπήθηκαν αντιστοίχως από τους δικηγόρους της προσφεύγουσας — ήταν αυτοί που προέτειναν την Ταϊλάνδη ως ανάλογη χώρα. Οι προσπάθειες της προσφεύγουσας να χαρακτηριστεί η χώρα αυτή ως ακατάλληλη για σύγκριση λόγω των διαφορών ως προς το εθνικό ακαθάριστο προϊόν (μεταξύ Ταϊλάνδης και Κίνας) δεν είναι πειστικές. Δεν πρόκειται εδώ για ένα αποφασιστικό παράγοντα. Επιπλέον, η προσφεύγουσα δεν κατόρθωσε να ανατρέψει τις εκτιμήσεις βάσει των οποίων τα κοινοτικά όργανα προέβησαν στον καθορισμό της ανάλογης χώρας⁵⁷.

— *Ομοειδές των προϊόντων*

Καθορισμός της ανάλογης χώρας κατά το άρθρο 2, παράγραφος 5

78. Η προσφεύγουσα προβάλλει καταρχάς την αιτίαση ότι τα κοινοτικά όργανα κατέληξαν σε εσφαλμένη κρίση ως προς το ζήτημα αν τα προϊόντα της είναι ομοειδή προς τα προϊόντα των κοινοτικών παραγωγών. Αφού το Συμβούλιο τόνισε στο υπόμνημά του αντικρούσεως ότι το ζήτημα αυτό έχει επίσης σημασία για τον καθορισμό της ανάλογης χώρας κατά το άρθρο 2, παράγραφος 5, του κανονισμού 2423/88, η προσφεύγουσα, με το υπόμνημά της ανταπαντήσεως, διεύρυνε αντιστοίχως την αιτίασή της.

79. Συμμερίζομαι την άποψη του Συμβουλίου, ότι εδώ πρόκειται για οψίμως προσβαλλόμενο ισχυρισμό κατά την έννοια του άρθρου 42, παράγραφος 2, του Κανονισμού

80. Η προσφεύγουσα προσπάθησε να αποδείξει με ολοκληρωμένες και πολύ λεπτομερείς παρατηρήσεις ότι τα προϊόντα που διαθέτει στο εμπόριο και τα εμπορεύματα που κατασκευάζονται από τους κοινοτικούς παραγωγούς δεν μπορούν να θεωρηθούν ως «ομοειδή προϊόντα» κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 12, του κανονισμού 2423/88. Ειδικότερα, ισχυρίζεται ότι οι αναπτήρες των κοινοτικών παραγωγών επιτρέπουν 3 000 αναφλέξεις, ενώ με τους αναπτήρες που εμπορεύεται η ίδια επιτυγχάνονται μόνο 1 200 αναφλέξεις. Επιπλέον, αναφέρει δέκα περαιτέρω συγκεκριμένα σημεία ως προς τα οποία, κατά τη γνώμη της, υπάρχουν διαφορές.

81. Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 12, θεωρούνται ομοειδή προϊόντα τα προϊόντα που

57 — Βλ. την αιτιολογική σκέψη 21 του κανονισμού 1386/91.

είναι πανομοιότυπα ή των οποίων τα χαρακτηριστικά παρουσιάζουν στενή ομοιότητα προς τα χαρακτηριστικά των άλλων προϊόντων. Επομένως, δεν απαιτείται πλήρης ομοιότητα. Στον κανονισμό 1386/91 η Επιτροπή εξέθεσε ότι η διαφορά του αριθμού των αναφλέξεων «υπερκαλύπτεται σε μεγάλο βαθμό» από τις ομοιότητες ως προς τα ουσιαστικά χαρακτηριστικά των κοινοτικών προϊόντων και των εισαγομένων αναπτήρων⁵⁸.

Νομίζω ότι ούτε ενδείκνυται ούτε είναι καν δυνατό να εξεταστούν λεπτομερώς όλες οι λεπτομέρειες που εκθέτει η προσφεύγουσα. Πρέπει κατ' ανάγκη να αναγνωριστεί ότι η Επιτροπή και το Συμβούλιο έχουν διακριτική εξουσία κατά την κρίση του ζητήματος ως προς το ομοειδές των προϊόντων. Η μοναδική σημαντική περίπτωση, που μπορεί να δημιουργήσει αμφιβολίες εν προκειμένω ως προς το ομοειδές των προϊόντων, συνίσταται, κατά τη γνώμη μου, στον διαφορετικό αριθμό αναφλέξεων. Η Fédération, διατυλώνοντας τη γνώμη της, φαίνεται πράγματι να μη θέλει να δεχθεί την ύπαρξη τέτοιων διαφορών, εφόσον υποστηρίζει ότι τα κοινοτικά προϊόντα επιτρέπουν μόνο 1 200 αναφλέξεις. Δεδομένου όμως ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός και ο κανονισμός 1386/91 λαμβάνουν ως δεδομένο ότι τα κατασκευαζόμενα εντός της ΕΚ προϊόντα υπερέχουν, ως προς τον αριθμό των αναφλέξεων, των εισαγομένων από την Ανατολική Ασία αναπτήρων, ο ισχυρισμός αυτός της Fédération δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη.

Το Συμβούλιο εξέθεσε ότι η Επιτροπή στηρίχθηκε, μεταξύ άλλων, στο ότι ο καταναλωτής δεν είναι σε θέση να κάνει καμία διάκριση μεταξύ των αντίστοιχων αναπτήρων

και ότι τα προϊόντα των κοινοτικών παραγωγών και τα προϊόντα των παραγωγών από την Ανατολική Ασία βρίσκονταν μεταξύ τους σε κατάσταση ανταγωνισμού. Επικουρικώς, προσέθεσε ότι η — οπωσδήποτε μη αντιληπτή από τον καταναλωτή — διαφορά ως προς τον αριθμό των αναφλέξεων δεν επηρεάζει το γεγονός ότι τα προϊόντα παρουσιάζουν εξαιρετικά μεγάλη ομοιότητα.

82. Νομίζω ότι οι παρατηρήσεις αυτές είναι πειστικές. Πράγματι, δεν πρέπει να έχει μεγάλη σημασία για τον καταναλωτή το αν ένας αναπτήρας επιτρέπει 1 200 ή 3 000 αναφλέξεις. Πρόκειται για είδη μαζικής παραγωγής που δεν είναι ιδιαίτερος ακριβά και, επομένως, αγοράζονται, όταν υπάρχει η ανάγκη τους, χωρίς ιδιαίτερη εξέταση. Δεδομένου ότι τα προϊόντα αυτά επιπροσθέτως — όπως γνωρίζω εξ ίδιας πείρας — φαίνεται να έχουν την ιδιότητα να μην είναι πρόχειρα όταν κανείς τα χρειάζεται, επιβεβαιώνεται επίσης από την καθημερινή πείρα ότι ένας νέος αναπτήρας αγοράζεται συχνά πριν εξαντληθεί ο παλιός. Επομένως, το αποφασιστικό στοιχείο, κατά τη γνώμη μου, είναι ότι οι κατασκευαζόμενοι από τους κοινοτικούς παραγωγούς αναπτήρες και οι κατασκευαζόμενοι από την Gao Yao και άλλους κατασκευαστές αναπτήρες βρίσκονται σε κατάσταση αμοιβαίου ανταγωνισμού. Η σημασία του γεγονότος αυτού ως προς το ζήτημα του ομοειδούς των προϊόντων γίνεται δεκτή στη νομολογία⁵⁹. Η ύπαρξη μιας τέτοιας σχέσεως ανταγωνισμού μεταξύ των προϊόντων των κοινοτικών παραγωγών και των προϊόντων των χωρών τις οποίες αφορούσε η έρευνα δεν μπορεί εντούτοις, σε αντίθεση προς την άποψη της προσφεύγουσας, να αμφισβητηθεί.

58 — Βλ. αιτιολογικές σκέψεις 12 και 13 του κανονισμού, επιβεβαιωθείσες με την αιτιολογική σκέψη 5 του προσβαλλόμενου κανονισμού.

59 — Βλ. την απόφαση στην υπόθεση Technointorg (όπ. π., υποσημείωση 18, σκέψεις 37 έως 39), την απόφαση της 10ης Μαΐου 1992 στην υπόθεση C-176/87, Konishiroku κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1992, σ. I-1493, σκέψη 11 επ.) και την απόφαση της 10ης Μαΐου 1992 στην υπόθεση C-177/87, Sanyo Electric κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1992, σ. I-1535, σκέψεις 11 επ.).

83. Τέλος, πρέπει να τονιστεί ότι τα κοινοτικά όργανα κατά τον προσδιορισμό της υποτιμολογήσεως έλαβαν υπόψη, προς τον σκοπό μιας δίκαιης συγκρίσεως, μόνον αναπτήρες με όμοια περιεκτικότητα (αερίου) ⁶⁰.

— *Επί της ζημίας της κοινοτικής βιομηχανίας και του ζητήματος της αιτιώδους συνάφειας*

84. Όσον αφορά καταρχάς το ζήτημα της σωρεύσεως των εισαγωγών από τις χώρες που αφορούσε η έρευνα, η προσφεύγουσα παραδέχεται στο υπόμνημά της απαντήσεως ότι καταρχήν επιτρέπεται μια τέτοια μέθοδος. Εντούτοις, είναι της γνώμης ότι η μέθοδος αυτή δεν μπορεί να ισχύσει εν προκειμένω ως προς την Gao Yao, δεδομένου ότι το μερίδιο αγοράς της στην Κοινότητα είναι κάτω του 2%, μάλιστα δε κατά τον χρόνο των υπό κρίση περιστατικών είχε μειωθεί (1988: 1,9%· 1989: 1,4%).

Το Συμβούλιο αντιτείνει ότι η προσφεύγουσα λαμβάνει υπόψη μόνο τις δικές της εξαγωγές. Ο προσβαλλόμενος όμως κανονισμός ισχύει για όλες τις εισαγωγές από την Κίνα, οπότε πρέπει να ληφθεί υπόψη το σύνολο των εισαγωγών αυτών (επομένως και των εισαγωγών αναπτήρων που προέρχονται από άλλες κινεζικές επιχειρήσεις). Κατ' αυτόν τον τρόπο, προκύπτει μερίδιο

αγοράς 2,2% εντός της Κοινότητας. Το Συμβούλιο παραδέχεται επίσης ότι τα όργανα μερικές φορές δεν θέλησαν να λάβουν υπόψη σωρευτικώς τις εισαγωγές, όταν η συμπεριφορά των οικείων εξαγωγέων ήταν διαφορετική. Στην παρούσα διαδικασία πάντως δεν συνέβαινε αυτό, δεδομένου ότι οι εξαγωγές από όλα τα οικεία κράτη συνέβαλαν στη ζημία της κοινοτικής βιομηχανίας.

85. Δεν διαπιστώνω εν προκειμένω κανένα νομικό σφάλμα. Είναι βέβαιο ότι δεν υφίσταται κανένας κανόνας που να ορίζει ότι η Κοινότητα σε περίπτωση εξαγωγών που αποτελούν λιγότερο του 2% της κοινοτικής αγοράς θα πρέπει να μην επιβάλλει δασμούς αντιντάμπινγκ. Δεν προκύπτει επίσης ότι ο συνυπολογισμός της Κίνας ήταν εσφαλμένος, δεδομένου ότι από τον υπολογισμό που πραγματοποιήθηκε βάσει των αριθμητικών στοιχείων που παρέσχε η Gao Yao προέκυψε ότι η υποτιμολόγηση στην περίπτωση της ήταν σημαντικότερη από οποιουδήποτε άλλου από τους παραγωγούς που αφορούσε η έρευνα ⁶¹.

Το Συμβούλιο ορθώς έλαβε υπόψη, στο πλαίσιο της εκτιμήσεώς του, τα αριθμητικά στοιχεία που αφορούσαν τις εισαγωγές από ολόκληρη την Κίνα. Η έρευνα και ο προσβαλλόμενος κανονισμός αφορούσαν — όπως ενδείκνυται στην περίπτωση χώρας χωρίς οικονομία αγοράς — τη χώρα και όχι μόνο τις εξαγωγές της προσφεύγουσας. Η προσφεύγουσα δεν κατόρθωσε επίσης να

60 — Αιτιολογική σκέψη 34 του κανονισμού 1386/91, επιβεβαιωθείσα με την αιτιολογική σκέψη 13 του προσβαλλόμενου κανονισμού

61 — Βλ. αιτιολογική σκέψη 35 του κανονισμού 1386/91.

αποδειξει ότι τα αριθμητικά στοιχεία που προσκόμισαν τα κοινοτικά όργανα ήταν εσφαλμένα. Τα αριθμητικά αυτά στοιχεία περιείχαν μεν και ενδείξεις σχετικά με τους αναπτήρες Piezo — και ως προς τη μέθοδο αυτή έχω ήδη εκθέσει διεξοδικώς τις απόψεις μου — αλλά αν ληφθούν πράγματι υπόψη τα αριθμητικά αυτά στοιχεία, τότε καθίσταται άνευ ετέρου σαφές ότι τα στοιχεία αυτά αποβαίνουν μάλιστα εν προκειμένω υπέρ της προσφεύγουσας: αν το μέρος των εισαγωγών αναπτήρων από την Κίνα (η οποία προφανώς δεν παράγει αναπτήρες Piezo) αντιστοιχούσε στο 2,2 % της συνολικής αγοράς της ΕΚ (συμπεριλαμβανομένων των αναπτήρων Piezo), τότε το αντίστοιχο μέρος θα ήταν χωρίς αμφιβολία μεγαλύτερο, εάν ελαμβάνοντο ως βάση μόνο τα προϊόντα τα οποία αποτέλεσαν το αντικείμενο της παρούσας διαδικασίας.

86. Επίσης, ως προς τις εισαγωγές από τρίτα κράτη, δεν χρειάζεται να εξετάσω λεπτομερέστερα τη σχετική αιτίαση της προσφεύγουσας. Όπως ήδη εξέθεσα, το μέρος των εισαγωγών αυτών στην κοινή αγορά — πάντοτε βάσει των αριθμητικών στοιχείων που χρησιμοποιήσαν τα κοινοτικά όργανα — μειώθηκε και δεν αυξήθηκε, όπως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα.

87. Ας στραφούμε τώρα στο ζήτημα ποιες επιπτώσεις είχαν στην κοινοτική βιομηχανία οι εισαγωγές από τις εν λόγω χώρες. Η Επιτροπή — όπως ήδη μνημονεύθηκε — διαπίστωσε εν προκειμένω ότι η παραγωγή, η χρησιμοποίηση της παραγωγικής ικανότητας, το μερίδιο της αγοράς, οι τιμές, τα κέρδη και η απασχόληση σημείωσαν πτωτική τάση στον βιομηχανικό κλάδο της Κοινότητας⁶². Το Συμβούλιο επιβεβαίωσε τις

διαπιστώσεις αυτές με τον προσβαλλόμενο κανονισμό⁶³.

88. Ας εξετάσουμε καταρχάς το ζήτημα των τιμών. Σύμφωνα με τα εκτεθέντα από την Επιτροπή, οι τιμές των προϊόντων που αφορούσε οι έρευνα σημείωσαν πτώση κατά 28 % μεταξύ 1986 και 1989. Οι κοινοτικοί παραγωγοί προσπάθησαν να συντονιστούν με τις τιμές αυτές. Οι τιμές που εφαρμόσαν παρουσίασαν δυσμενή πορεία — αν ληφθούν ως βάση οι τιμές του 1986 — με ποσοστό 96 % το 1987, 88 % το 1988 και 86 % το 1989.

Χωρίς να θέλω να αμφισβητήσω τη σημασία που έχουν τα αριθμητικά αυτά στοιχεία, πρέπει πάντως να υπογραμμιστεί ότι η οπισθοδρόμηση των τιμών δεν αποτελεί ασυνήθιστο φαινόμενο σε έναν κλάδο που χαρακτηρίζεται από έντονο ανταγωνισμό. Θα ήταν επίσης ενδιαφέρον να πληροφορηθούμε πως διαμορφώθηκαν οι τιμές των αναγκαίων πρώτων υλών (ιδίως αερίου) κατά το ίδιο χρονικό διάστημα. Δεδομένου όμως ότι η προσφεύγουσα δεν φαίνεται εν προκειμένω να διατυπώνει καμία αιτίαση, δεν χρειάζεται να εξεταστεί εδώ το ζήτημα αυτό.

89. Και των κοινοτικών παραγωγών επίσης τα κέρδη παρουσίασαν αρνητικά αποτελέσματα, σύμφωνα με τα εκτεθέντα από την Επιτροπή, «μεταξύ 1986 και 1989». Το στοιχείο αυτό είναι, κατά τη γνώμη μου, τόσο

62 — Αιτιολογικές σκέψεις 41 και 47 του κανονισμού 1386/91 (βλ. ανωτέρω, σημείο 16).

63 — Αιτιολογικές σκέψεις 14 και 15 του προσβαλλόμενου κανονισμού (βλ. ανωτέρω, σημείο 22).

ασαφές, ώστε δύσκολα μπορεί να χρησιμοποιηθεί. Αφενός μεν, αφήνει εκκρεμές το ζήτημα ποια ήταν η κατ' ιδίαν διαμόρφωση των κερδών. Η εν λόγω διατύπωση δεν αποκλείει ασφαλώς και τη δυνατότητα να σημείωσαν πτώση τα κέρδη σε ένα μόνο έτος (παραδείγματος χάρη μεταξύ 1986 και 1987) και στη συνέχεια να ανήλθαν και πάλι. Αφετέρου δε, η διαπίστωση των οργάνων δεν είναι αξιόπιστη ακόμη και αν — όπως μπορεί να υποταθεί — σήμαινε ότι τα κέρδη μειώθηκαν κατά το εν λόγω χρονικό διάστημα έναντι του αντιστοίχου προηγούμενου έτους. Σύμφωνα με τις διαπιστώσεις της Επιτροπής, ένας από τους δύο κοινοτικούς παραγωγούς προέβη κατά τα έτη 1986 και 1987 σε αναδιάρθρωση. Στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσής αυτής προφανώς δεν μειώθηκε μόνο σημαντικά ο αριθμός των απασχολουμένων αλλά συγχρόνως αυξήθηκε εμφανώς και η ικανότητα παραγωγής⁶⁴. Η προσφεύγουσα ορθώς τονίζει ότι μια τέτοια διαδικασία συνδέεται με δαπάνες που συνήθως κατανέμονται σε περισσότερα έτη. Το Συμβούλιο παραδέχθηκε στο υπόμνημά του ανταπαντήσεως ότι οι πραγματοποιηθείσες επενδύσεις αποσβέστηκαν κανονικά. Επομένως, δύσκολα μπορεί να θεωρηθεί ότι τα κοινοτικά όργανα δεν έλαβαν υπόψη τις επιπτώσεις της διαδικασίας αυτής επί των κερδών.

90. Όσον αφορά την κατάσταση απασχόλησής στην Κοινότητα, η Επιτροπή αναφέρει ότι η κατάσταση αυτή — αν ληφθούν και πάλι ως βάση τα αριθμητικά στοιχεία του 1986 — σημείωσε οπισθοδρόμηση σε 81 % το 1987, σε 78 % το 1988 και σε 73 % το 1989. Στην αλληλουχία αυτή — και μόνο εδώ — αναφέρεται ότι η αναδιάρθρωση που πραγματοποιήθηκε σε έναν από τους δύο κοινοτικούς παραγωγούς συνοδεύτηκε με «σημαντική» συρρίκνωση των θέσεων εργα-

σίας. Εντούτοις, δεν καταβλήθηκε απολύτως καμία προσπάθεια να απεικονιστούν με αριθμητικά στοιχεία οι συνέπειες αυτής της αναδιάρθρωσής. Αυτό όμως θα ήταν τοσοούτω μάλλον σκόπιμο, καθόσον και σύμφωνα με τα αριθμητικά στοιχεία της Επιτροπής το μεγαλύτερο μέρος της μείωσης αυτής του αριθμού των απασχολουμένων σημειώθηκε ακριβώς στα έτη κατά τα οποία πραγματοποιήθηκε η αναδιάρθρωση (1986/1987).

91. Ήρθε ίσως η ώρα να κάνω μια σύντομη παρένθεση και να επισημάνω ότι τα όργανα κατά την εξέταση της ζημίας της κοινοτικής βιομηχανίας πρέπει να λαμβάνουν υπόψη «ένα σύνολο παραγόντων, από τους οποίους κανένας δεν μπορεί να αποτελεί μόνος του έρεισμα καθοριστικής κρίσεως»⁶⁵. Αναμφισβήτητο είναι επίσης ότι τα όργανα έχουν «ευρεία διακριτική ευχέρεια» κατά την εκτίμηση περιπλόκων οικονομικών καταστάσεων, ιδίως δε για την αποτίμηση της ζημίας στο πλαίσιο διαδικασίας αντιντάμπινγκ⁶⁶. Επομένως, θα ήταν δυνατό να θεωρηθεί ότι οι μέχρι τούδε εκτεθείσες ανεπάρκειες σχετικά με την αποτίμηση της ζημίας μπορούν να αγνοηθούν. Από τις επόμενες παρατηρήσεις θα καταστεί σαφές ότι μια τέτοια καλοπροαίρετη θεώρηση αντεδείκνυται απολύτως στην παρούσα περίπτωση.

92. Τόσο το Συμβούλιο όσο και η Επιτροπή υποστηρίζουν στους κανονισμούς τους την άποψη ότι ο *όγκος των πωλήσεων* των κοινοτικών παραγωγών στην κοινή αγορά σημείωσε πτωτική τάση. Στη σκέψη 38 του κανονισμού 1386/91 εκτίθενται εντούτοις τα

65 — Απόφαση της 27ης Νοεμβρίου 1991, C-315/90, Gimelec κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1991, σ. I-5589, σκέψη 17).

66 — Βλ. την απόφαση στην υπόθεση Nakajima (όπ. π., υποσημείωση 26, σκέψη 86) πάγια νομολογία.

64 — Βλ. τις αιτιολογικές σκέψεις 36 και 40 του κανονισμού 1386/91.

αριθμητικά στοιχεία για τις εν λόγω πωλήσεις κατά τα έτη 1986 έως 1989⁶⁷. Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι οι πωλήσεις δεν μειώθηκαν αλλά *αυξήθηκαν* — αυτό δε σε σημαντική έκταση. Είναι τελείως ανεξήγητο πώς τα κοινοτικά όργανα ενόψει αυτών των στοιχείων — τα οποία τα ίδια υπολόγισαν — μπόρεσαν να υποστηρίξουν την άποψη ότι οι πωλήσεις των κοινοτικών παραγωγών είχαν μειωθεί.

93. Επίσης ανεξήγητος είναι και ο τρόπος με τον οποίο αντιμετώπισαν τα κοινοτικά όργανα την παραγωγή και τη χρησιμοποίηση της ικανότητας παραγωγής των κοινοτικών παραγωγών. Καταρχάς, υποστηρίζεται ότι η παραγωγή των κοινοτικών παραγωγών παρουσίασε μεταξύ 1986 και 1989 οπισθοδρόμηση και — αν ληφθούν ως βάση τα αριθμητικά στοιχεία του 1986 — το 1989 έφθασε μόνο το 97%. Η χρησιμοποίηση της ικανότητας παραγωγής παρουσίασε επίσης αρνητική πορεία. Αν και πάλι ληφθεί υπόψη ο βαθμός που είχε επιτευχθεί το 1986 και δεν ληφθεί υπόψη η εν τω μεταξύ επελευθερωθείσα αύξηση της ικανότητας παραγωγής, τότε η χρησιμοποίηση της ικανότητας παραγωγής το 1989 κατήλθε στο 97% (του επιπέδου του 1986).

Δεδομένου όμως ότι — όπως ήδη κατέδειξα — κατά το χρονικό διάστημα των υπό κρίση περιστατικών οι πωλήσεις των κοινοτικών παραγωγών στην Κοινότητα είχαν αυξηθεί σημαντικά, ενώ συγχρόνως η παραγωγή πρέπει να μειώθηκε, το φαινόμενο αυτό θα μπορούσε να εξηγηθεί μόνο από το ότι οι κοινοτικοί παραγωγοί διέθεταν υψηλά αποθέματα τα οποία αξιοποίησαν κατά τον

χρόνο των υπό κρίση περιστατικών⁶⁸. Ακριβώς όμως αυτή η εξήγηση πρέπει να αποκλειστεί, επειδή τα όργανα δήλωσαν ότι μεταξύ 1986 και 1989 δεν παρατηρήθηκαν «ουσιαστικές αλλαγές ως προς τα αποθέματα»⁶⁹.

94. Ο εκπρόσωπος της Επιτροπής παραδέχθηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, απαντώντας σε ερώτησή μου, ότι δεν μπορεί να εξηγήσει πλήρως αυτή την ανακολουθία. Είναι επίσης χαρακτηριστικό ότι το Συμβούλιο, στο υπόδημά του ανταπαντήσεως, αντιπαρήλαθε σιωπηρώς τη σχετική αιτίαση της προσφεύγουσας και περιορίστηκε να διορθώσει ένα σφάλμα της προσφεύγουσας το οποίο προφανώς είχε ήδη διορθώσει η ίδια⁷⁰.

Το ότι εδώ πρόκειται για προφανή ανακρίβεια, η οποία πρέπει να οφείλεται σε λογιστικό λάθος, πρέπει ήδη, σύμφωνα με τις μέχρι τώρα παρατηρήσεις μου, να έχει καταστεί σαφές. Προς στήριξη της απόψεώς μου αυτής μπορώ να αναφερθώ σε ένα έγγραφο που προσεκόμισε το Συμβούλιο.

68 — Τελείως υποθετικά θα μπορούσε να ληφθεί υπόψη το ενδεχόμενο ότι η αύξηση των πωλήσεων στην ΕΚ κατέστη δυνατή μέσω μεταποίησης των αναπτήρων που μέχρι τότε πωλούνταν σε τρίτες χώρες. Καίτοι οι κοινοτικοί παραγωγοί προφανώς εξαγωγήσαν και προς τρίτες χώρες, μια τέτοια εξέλιξη είναι εξαιρετικά απίθανη. Ούτε στους επίμαχους κανονισμούς ούτε στην αλληλογραφία που διεξήχθη κατά τη διαδικασία αντιντάμπινγκ κατόρθωσα να ανεύρω την παραμικρή ένδειξη προς αυτή την κατεύθυνση. Ούτε τα όργανα της Κοινότητας αναφέρθηκαν πράγματι σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο.

69 — Αιτιολογική σκέψη 37 του κανονισμού 1386/91.

70 — Η προσφεύγουσα φαίνεται καταρχάς να εκλαμβάνει το ότι η Επιτροπή και το Συμβούλιο έλαβαν ανατοίχως ως βάση συγκρίσεως το επίπεδο του έτους 1986 (= 100%) υπό την έννοια ότι, π. χ., η χρησιμοποίηση της ικανότητας παραγωγής των κοινοτικών παραγωγών κατά το 1986 ήταν πράγματι 100% — μια προφανώς παράλογη εκδοχή.

67 — Παρατίθενται στο σημείο 14 αυτών των προτάσεων.

Το Συμβούλιο προσεκόμισε ως παράρτημα του υπομνήματός του ανταπαντήσεως ένα έγγραφο το οποίο παρέχει στοιχεία σχετικά με την κατανάλωση στην Κοινότητα, την εξέλιξη των σχετικών εισαγωγών και τις επιπτώσεις στην κοινοτική βιομηχανία. Εδώ πρόκειται προφανώς για ένα εσωτερικό έγγραφο εργασίας στο οποίο απαριθμούνται τα αναφερόμενα στους κανονισμούς αριθμητικά στοιχεία. Μετά τα αριθμητικά στοιχεία που αφορούν την παραγωγή και τη χρησιμοποίηση της ικανότητας παραγωγής υπάρχει κάθε φορά η λέξη «ετορ» δίπλα από την ένδειξη του χωρίου του κανονισμού 1386/91 στο οποίο περιέχονται τα στοιχεία αυτά. Στο τέλος προστίθεται κάθε φορά μια νέα σειρά που περιέχει άλλα αριθμητικά στοιχεία για το 1989. Στο δεξιό περιθώριο των σειρών αυτών υπάρχει η λέξη «real».

Επομένως, και τα ίδια τα όργανα αντελήφθησαν προφανώς ότι τα αριθμητικά στοιχεία που χρησιμοποιήσαν ήταν εσφαλμένα. Τα περιεχόμενα στο έγγραφο ως «real» αριθμητικά στοιχεία αίρουν πράγματι την κατά τα ανωτέρω αντίφαση. Επομένως, η παραγωγή και η χρησιμοποίηση της ικανότητας παραγωγής ανήλθαν το 1989, βάσει των αριθμητικών στοιχείων του 1986, αντιστοίχως σε 107 %.

95. Το Δικαστήριο θα συναγάγει τα αναγκαία συμπεράσματα από το γεγονός ότι τα όργανα προφανώς θέλησαν να αποκρύψουν ένα σφάλμα που διέπραξαν. Στην παρούσα περίπτωση, η προσφυγή πρέπει οπωσδήποτε να γίνει δεκτή και για άλλους λόγους, οπότε στο γεγονός αυτό — όσο αξιοσημείωτο και αν φαίνεται — δεν πρέπει πλέον να αποδίδεται αποφασιστική σημασία. Το γεγονός

αυτό πάντως, τελείως γενικά, καθιστά ευκαίιο να ερευνάνται διεξοδικότατα η δραστηριότητα των κοινοτικών οργάνων στον τομέα του δικαίου του αντιντάμπινγκ — όταν η δραστηριότητα αυτή αποτελεί το αντικείμενο προσφυγής. Θα πρέπει να υπάρχει η εμπιστοσύνη ότι το Πρωτοδικείο, το οποίο στο μέλλον θα είναι αρμόδιο να αποφαινεται επί των υποθέσεων αυτών, κατά την εξέταση των υποθέσεων αυτών θα ενεργεί με την ίδια επιμέλεια την οποία ήδη έχει μέχρι τούδε επιδείξει κατά την εξέταση υποθέσεων στον τομέα του ανταγωνισμού.

96. Μετά από τη βασική αυτή διαπίστωση απομένει να εξεταστεί ο ισχυρισμός του Συμβουλίου ότι η ταχεία αύξηση των εισαγωγών από τις οικείες χώρες συνέπεσε με μια «επίσης ταχεία» μείωση της παραγωγής, της χρησιμοποιήσεως της παραγωγικής ικανότητας, του όγκου των πωλήσεων, του μεριδίου αγοράς, των τιμών, των κερδών και των θέσεων εργασίας στην Κοινότητα. Η φερομένη αυτή παραλληλία αποτελεί το μοναδικό στοιχείο το οποίο το Συμβούλιο προσέθεσε με τον προσβαλλόμενο κανονισμό στην αιτιολογία της Επιτροπής. Είναι χαρακτηριστικό για την παρούσα υπόθεση ότι και το επιχείρημα αυτό δεν ευσταθεί. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, δεν μπορεί να γίνει λόγος για μια τέτοια παραλληλία. Αναφέρω ένα και μόνο παράδειγμα: στην αύξηση των εισαγωγών από τις οικείες χώρες αντιπαρατίθεται μια σημαντική αύξηση των πωλήσεων — και όχι μείωση — των ιδίων των κοινοτικών παραγωγών.

97. Το Συμβούλιο μετά το πέρας της επ' ακροατηρίου συζητήσεως διατύπωσε την

άποψη ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός παρουσιάζει εντούτοις «ορισμένη συνέπεια». Ως προς το σημείο αυτό αναφέρομαι στις προηγούμενες παρατηρήσεις μου.

Η μοναδική διαπίστωση, η οποία κατόπιν όλων των προεκτεθέντων είναι βάσιμη, είναι ότι το μερίδιο των κοινοτικών παραγωγών στην κοινή αγορά μειώθηκε από 78,4 % (1986) σε 60,5 % (1989). Εντούτοις, η επιβολή δασμών αντιντάμπινγκ δεν μπορεί εν προκειμένω να στηριχθεί σ' αυτό και μόνο το γεγονός. Αυτό ισχύει τοσούτω μάλλον καθόσον τα δεδομένα αυτά στηρίζονται σε στοιχεία που περιλαμβάνουν και προϊόντα τα οποία δεν αφορούσε η έρευνα και επομένως δεν μπορούν να θεωρηθούν αξιόπιστα ⁷¹.

98. Η Fédération ανέφερε με το υπόμνημά της νέα αριθμητικά στοιχεία για τις εισαγωγές από την Κίνα. Οι εισαγωγές από την Κίνα ανήλθαν, κατ' αυτή, σε σχεδόν 9,6 εκατομμύρια τεμάχια το 1989. Είναι αυτονόητο ότι τα δεδομένα αυτά, των οποίων η πηγή δεν κατέστη γνωστή, δεν μπορούν να αξιοποιηθούν, δεδομένου ότι δεν έγινε χρήση αυτών στον προσβαλλόμενο κανονισμό. Πρέπει ασφαλώς να διατυπωθούν έντονοι αντιρρήσεις ως προς το ότι η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση επικαλέστηκε εντούτοις τα αριθμητικά αυτά στοιχεία.

99. Περαίνοντας, πρέπει να τονίσω ότι ενόψει των διαπιστώσεων ως προς το

σημείο αυτό μπορεί να υποστηριχθεί η άποψη ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός είναι ελαττωματικός όχι τόσο λόγω ουσιαστικής πλημμέλειας αλλά μάλλον λόγω ελλείψεως αιτιολογίας ⁷². Είναι δύσκολη η οριοθέτηση εν προκειμένω. Επειδή όμως έχω τη γνώμη ότι οι αναφερθείσες πλημμέλειες δεν αφαίρεσαν από την προσφεύγουσα τη δυνατότητα να ασκήσει επωφελώς το κατά το άρθρο 173 της Συνθήκης ΕΚ δικαίωμά της ασκήσεως προσφυγής, νομίζω ότι είναι ορθότερο να θεωρηθεί ότι υφίσταται εν προκειμένω ουσιαστική πλημμέλεια ⁷³.

— *Επί του ζητήματος της διακρίσεως*

100. Τέλος, πρέπει να εξεταστούν — με την αναγκαία συντομία — και τα υπόλοιπα επιχειρήματα της προσφεύγουσας. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι συνεπεία της εφαρμογής του άρθρου 2, παράγραφος 5 (αντί της παραγράφου 6) υπέστη δυσμενή διάκριση. Πρέπει να παραδεχθώ ότι δεν αντιλαμβάνομαι απολύτως σαφώς τι επιδιώκει η προσφεύγουσα με αυτό τον ισχυρισμό. Φαίνεται πάντως ότι η προσφεύγουσα επιχειρεί να κάνει διάκριση μεταξύ των προϊόντων που πωλεί απευθείας στην Κοινότητα και των προϊόντων τα οποία φθάνουν στην Κοινότητα μέσω ενδιάμεσων εμπόρων του Χονγκ Κονγκ. Επομένως, υφίσταται, κατ' αυτή, παράβαση της επιταγής της ίσης μεταχειρίσεως, επειδή δύο διαφορετικές καταστάσεις

72 — Ως προς τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες υφίσταται παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης ΕΟΚ, βλ. ανωτέρω σημείο 59.

73 — Βλ. ως προς την οριοθέτηση αυτή, και τις προτάσεις μου της 15ης Ιουλίου 1993 στην υπόθεση C-216/91, Rina κατά Συμβουλίου (απόφαση της 7ης Δεκεμβρίου 1993, Συλλογή 1993, σ. I-6303, I-6322, σημείο 110).

71 — Βλ. ανωτέρω, σημείο 60 επ.

αντιμετωπίστηκαν με τον ίδιο τρόπο (δηλαδή με την επιβολή του ίδιου δασμού αντιντάμπινγκ). Το σημείο αυτό δεν χρειάζεται να εξεταστεί λεπτομερέστερα, επειδή από μια τέτοια διάκριση — αν καν υφίσταται — θα θίγονταν μόνον οι εμπορικοί μεσάζοντες του Χονγκ Κονγκ. Η προσφεύγουσα, αντιθέτως, δεν μπορεί να την επικαλεστεί, επειδή δεν θίγεται η ίδια.

— *Παραβίαση των αρχών της χρηστής διοικήσεως*

101. Η προσφεύγουσα επικαλείται παραβίαση των αρχών της χρηστής διοικήσεως η οποία θεωρεί ότι συνίσταται στο ότι τα κοινοτικά όργανα δεν απάντησαν σε όλα τα επιχειρήματα και γεγονότα που προέβαλε, η δε Επιτροπή δεν ανακοίνωσε στο Συμβούλιο μια ουσιώδη εκτίμηση. Πρόκειται προφανώς για ζητήματα που εμπíπτουν στον τομέα της παραβιάσεως του δικαιώματος ακροάσεως και της παραβάσεως της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως, όπου και τα έχω ήδη εξετάσει.

— *Επί του ζητήματος της ελλείψεως αρμοδιότητας*

102. Περαιτέρω, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι κατά το άρθρο 12, παράγρα-

φος 1, του κανονισμού 2423/88, το Συμβούλιο ήταν αρμόδιο για τον καθορισμό του οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ. Κατ' αυτή, δεδομένου ότι η Επιτροπή περιήγαγε σε πλάνη το Συμβούλιο ως προς ουσιώδη περιστατικά, ο προσβαλλόμενος κανονισμός δεν εκδόθηκε από το αρμόδιο όργανο.

Το επιχείρημα αυτό είναι άστοχο. Ο προσβαλλόμενος κανονισμός εκδόθηκε από το Συμβούλιο, όπως προβλέπεται από τον κανονισμό 2423/88.

— *Επί του ζητήματος της καταχρήσεως εξουσίας*

103. Τέλος, η προσφεύγουσα προσάπτει στα κοινοτικά όργανα κατάχρηση εξουσίας κατά την έννοια του άρθρου 173 της Συνθήκης ΕΚ. Κατ' αυτή, το Συμβούλιο δεν έλαβε ως γνώμονα το συμφέρον της Κοινότητας, αλλά θέλησε να προστατεύσει έναν κλάδο της κοινοτικής βιομηχανίας που δεν χρειαζόταν καν την προστασία αυτή.

Ενόψει των προεκτεθέντων, μια τέτοια υποψία δεν είναι ασφαλώς τελείως αβάσιμη. Εντούτοις, πρέπει να τονιστεί ότι κατά τη νομολογία πρέπει να εκτίθεται με βάση «αντικειμενικές, λυσιτελείς και πειστικές ενδείξεις» ότι το προσβαλλόμενο μέτρο ελήφθη προς επίτευξη σκοπών άλλων από εκείνους για τους οποίους είχε προβλεφθεί⁷⁴. Η προσφεύγουσα δεν προσεκόμισε τη σχετική απόδειξη.

74 — Βλ. την απόφαση στην υπόθεση Nakajima (όπ. π., υποσημείωση 26, σκέψη 134).

Σύνοψη και κρίση επί των δικαστικών εξόδων

και δεύτερο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου. Η προσφεύγουσα ζήτησε πράγματι να καταδικαστεί το Συμβούλιο και στα δικαστικά έξοδα των παρεμβαιουσών. Εντούτοις, το άρθρο 69, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, προβλέπει ως προς την Επιτροπή έναν δεσμευτικό κανόνα. Ως προς τη Fédération, φαίνεται δικαιο να εφαρμοστεί το άρθρο 69, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, δεδομένου ότι αυτή με την παρουσίαση νέων αριθμητικών στοιχείων συνέτεινε στην ασάφεια της διαδικασίας.

104. Κατά συνέπεια, η προσφυγή πρέπει να κηρυχθεί παραδεκτή και βάσιμη. Η κρίση επί των δικαστικών εξόδων συνάγεται από το άρθρο 69, παράγραφοι 1, 2 και 4, πρώτο

Γ — Πρόταση

105. Επομένως, προτείνω στο Δικαστήριο

- να ακυρώσει, καθόσον αφορά την προσφεύγουσα, τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3433/91 του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 1991, και
- να καταδικάσει το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα, εξαιρουμένων των εξόδων των παρεμβαιουσών, οι οποίες και πρέπει να τα φέρουν οι ίδιες.